ANALIZA POSLOVANJA: NA PRIMJERU „ATLANTIC GRUPE D.D.“

Matulović, Marija

Master's thesis / Diplomski rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:594150

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

DIPLOMSKI RAD

ANALIZA POSLOVANJA: NA PRIMJERU „ATLANTIC GRUPE D.D.“

Mentor: **Student:**

Prof. dr. sc. Ljiljana Vidučić **Univ. bacc. oec. Marija Matulović**

Split, svibanj, 2019

SADRŽAJ:

1. UVOD 3

1.1. Problem istraživanja 3

1.2. Predmet istraživanja 5

1.3. Istraživačka pitanja 6

1.4. Cilj istraživanja 7

1.5. Metode istraživanja 8

1.6. Doprinos istraživanja 9

1.7. Struktura diplomskog rada 10

2. FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE 11

2.1. Zakon o računovodstvu 11

2.1.1. Temeljni financijski izvještaji 14

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA 28

3.1. Pojam i svrha financijske analize 28

3.2. Horizontalna i vertikalna analiza 30

3.3. Analiza skupina financijskih pokazatelja 31

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti 32

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti 33

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti 35

3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti 36

3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti 37

3.3.6. Pokazatelji investiranja 38

3.4. Sustavi pokazatelja 39

3.4.1. Du Pontov sustav pokazatelja 40

3.4.2. Altmanov Z- score 41

3.4.3. Kralicev DF pokazatelj 42

4. ANALIZA POSLOVANJA NA PRIMJERU: „ATLANTIC GRUPE D.D.“ 44

4.1. Općenito o Atlantic Grupi d.d. 44

4.2. Analiza bilance poduzeća Atlantic Grupe d.d. od 2015. do 2018. godine 45

4.2.1. Horizontalna analiza bilance 45

4.2.2. Vertikalna analiza bilance 45
4.3. Analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Atlantic Grupe d.d. 46
4.3.1. Horizontalna analiza 46
4.4. Analiza poslovanja poduzeća Atlantic Grupa d.d. putem financijskih pokazatelja 47
4.4.1. Pokazatelji likvidnosti 47
4.4.2. Pokazatelji zaduženosti 48
4.4.3. Pokazatelji aktivnosti 49
4.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti 50
4.4.5. Pokazatelji profitabilnosti 51
4.4.6. Pokazatelji investiranja 51
4.5. Analiza poslovanja poduzeća Atlantic Grupa d.d. putem sustava pokazatelja 53
4.5.1. Du Pontov sustav pokazatelja 53
4.5.2. Altmanov Z- score 54
4.5.3. Kralicev DF pokazatelj 54
4.6. Komparativna analiza s konkurentnim poduzećem Orbico d.d. 55
4.6.1. Općenito o poduzeću Orbico d.o.o. 55
4.6.2. Komparativna analiza temeljena na izabranim pokazateljima 56
4.7. Zaključak analize poslovanja Atlantic Grupe d.d. 57
5. ZAKLJUČAK 59
LITERATURA 62
POPIS TABLICA 64
POPIS SLIKA 65
PRILOZI 66

1. UVOD

U uvodnom dijelu diplomskog rada utvrđuje se predmet i problem istraživanja, istraživačka pitanja, ciljevi istraživanja, istraživačke metode te struktura rada.

1.1. Problem istraživanja

Financiranje je dinamički proces pribavljanja, ulaganja i vraćanja novca (kapitala) koji je potreban poduzeću za osnivanje, tekuće financiranje i financiranje razvoja.[1] Cilj svakog poduzeća je unaprijediti poslovanje uz odgovarajuću informacijsku podlogu koja je sadržana u financijskim izvještajima. Svi financijski izvještaji su međusobno povezani i upućuju jedni na druge.[2]

Prema *Zakonu o računovodstvu,*[3] (ZOR, 1993.) određeni su temeljni financijski izvještaji, obveze sastavljanja, revidiranja i objavljivanja izvještaja ovisno o veličini poduzeća, kao i kriteriji za određivanje veličine poduzeća. Sukladno *Zakonu,* poduzetnici se svrstavaju u velike, srednje i male poduzetnike ovisno o pokazateljima utvrđenim na posljednji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji.[4]

Poduzetnik je obvezan sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje prema *Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja* ili primjenom *Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja* sukladno odredbama *Zakona o računovodstvu*.[5]

Financijski izvještaji su glavni izvor informacija unutarnjim i vanjskim korisnicima o prošlim aktivnostima i njihovim rezultatima. Cilj financijskih izvještaja je da pruže korisnicima realne i objektivne informacije o uspješnosti poslovanja poduzeća koje su značajne većem broju korisnika i donosiocima poslovnih odluka. Finalni su proizvod računovodstva, kojim poduzeće daje informacije o financijskom položaju, uspješnosti i rezultatima poduzetih

[1] Marković I. (2000): Financiranje- Teorija i praksa financiranja trgovačkih društava, RRIF, Zagreb, str. 1
[2] Žager K., Žager L. (1999): Analiza financijskih izvještaja, Zagreb: MASMEDIA, str. 33 i 34
[3] Vidučić Lj., Pepur S., Šarić Š.M.: Financijski menadžment, IX.dopunjeno i izmijenjeno izdanje, str. 423
[4] Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, NN 78/2015, čl. 5
[5] Narodne novine (2015): Odbor za standarde financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d. Zagreb, NN 86/2015, čl. 17

poslovnih transakcija. Analizom financijskih izvještaja zainteresirani subjekti dobivaju informacije o financijskoj poziciji, likvidnosti, solventnosti i profitabilnosti poduzeća.[6]

Analiza financijskih izvještaja je proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u korisne informacije koje koriste funkcije upravljanja. Poduzeće mora analizirati poslovanje onog što je ostvareno u prošlim razdobljima da bi pravilo planove za budućnost.[7]

Procedura analize financijskih izvještaja se vrši na temelju bilance i računa dobiti i gubitka kao osnovnim izvorima podataka te na izvještaju o novčanom toku koji predstavlja dobru podlogu za analizu o novčanim tokovima i korisnu nadopunu cjelokupne analize.

Analiza financijskih izvještaja provodi se metodama koje se međusobno nadopunjuju i koje se međusobno isprepleću, a to su: analiza trenda, analiza putem pokazatelja i komparativna analiza. Analiza trenda se provodi izračunom usporedivih i strukturnih izvještaja. Usporedivi financijski izvještaji koriste se prilikom horizontalne analize, strukturni izvještaji prilikom vertikalne analize, dok se pokazatelji financijske analize koriste kao pojedinačni pokazatelji, skupine pokazatelja, sustavi pokazatelja i zbrojni pokazatelji.[8] Analiza putem skupina i sustava pokazatelja je postupak utvrđivanja veza između različitih pozicija bilance, računa dobiti i gubitka i izvještaja o novčanom toku. Cilj analize je stvoriti informacijsku podlogu korisnu za donošenje relevantnih poslovnih odluka, ali i odluka o ulaganju.[9]

S obzirom na dinamičnu okolinu i nepredvidljivu konkurenciju potrebno je osim analize poduzeća napraviti i analizu konkurencije kako bi ocijenili poslovanje poduzeća u odnosu na lokalnu i globalnu konkurenciju radi uvida u moguća područja unaprjeđenja i poduzimanja korektivnih mjera.

[6] Vujević, I. (2009.): Analiza financijskih izvještaja, ST- tisak, Split, str. 30-33
[7] Berislav, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012.): Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik (1)
[8] Šilbar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskog izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Zagreb, 1-4
[9] Barać, A., Ž. (2018): Nastavni materijali: Analiza financijskih izvještaja I.dio, Računovodstvo novčanih tijekova, str. 1 i 2

1.2. Predmet istraživanja

Predmet istraživanja je analiza poslovanja na osnovu analize temeljnih financijskih izvještaja koji se prema *Zakonu o računovodstvu* sastoje od:

- Bilance,
- Računa dobiti i gubitka,
- Izvještaja o novčanom toku,
- Izvještaja o promjenama kapitala,
- Bilješki uz financijske izvještaje.

U teorijskom dijelu rada, definirani su temeljni financijskih izvještaji i subjekti koji su ih obvezni sastavljati prema *ZOR-u*. Objašnjeno je vođenje poslovnih knjiga, standardi financijskog izvještavanja te pojam i svrha financijske analize izvještaja kako bi se prikazalo pretvaranje podataka iz financijskih izvještaja u korisne financijske informacije.

U empirijskom dijelu rada, analiza financijskih izvještaja vrši se pomoću horizontalne i vertikalne analize te sustava i skupina financijskih pokazatelja u poduzeću Atlantic Grupa d.d. u razdoblju od 2015. do 2018. godine kako bi ocijenili financijsko stanje i poslovanje poduzeća tijekom četiri godine. Analiza pokazatelja obuhvaća šest skupina pokazatelja: pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji aktivnosti, pokazatelji ekonomičnosti, pokazatelji profitabilnosti i pokazatelji investiranja. Sustavi pokazatelja koji čine financijsku analizu su Du Pontov sustav pokazatelja i Altmanov Z-score model.

Horizontalnom analizom se prate tendencije promjena pojedinih pozicija iz financijskih izvještaja tijekom četiri godine, a vertikalnom analizom se u svakoj promatranoj godini međusobno uspoređuju pojedine pozicije iz financijskih izvještaja.[10]

Na temelju analize donosi se zaključak o financijskom položaju i perspektivi poduzeća. Ukazuje se na nedostatke koje bi poduzeće trebalo ukloniti i potencijalne prednosti koje bi poduzeće trebalo iskoristiti kako bi bilo u stanju ostvariti svoje buduće strateške ciljeve.

Rezultati dobiveni horizontalnom i vertikalnom analizom, te analizom pomoću skupina i sustava financijskih pokazatelja uspoređuju se s istim vrijednostima konkurentnog poduzeća Orbico d.o.o.

[10] Šilbar D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Zagreb, str. 1 i 2

1.3. Istraživačka pitanja

Na temelju definiranog problema i predmeta istraživanja postavljena su istraživačka pitanja koja glase:

1. Kako posluje poduzeće Atlantic Grupa d.d. u razdoblju od 2015. do 2018. godine s obzirom na rezultate dobivene horizontalnom i vertikalnom analizom? Kakva je kreditna sposobnost poduzeća?
2. Kakav je financijski položaj poduzeća Atlantic Grupa d.d. u razdoblju od 2015. do 2018. godine na temelju rezultata dobivenih analizom skupina financijskih pokazatelja? Pokazuju li dobiveni rezultati perspektivno poslovanje?
3. Kakav je financijski položaj poduzeća Atlantic Grupa d.d. u razdoblju od 2015. do 2018. godine na temelju rezultata dobivenih analizom sustava financijskih pokazatelja? Kakav je bonitet poduzeća u promatranom razdoblju?
4. Kako posluje poduzeće Atlantic Grupa d.d. u razdoblju od 2015. do 2018. godine u odnosu na poduzeće Orbico d.o.o.? Na koji način poduzeće Atlantic Grupa d.d. može unaprijediti svoje poslovanje i svoj financijski položaj?

1.4. Cilj istraživanja

Na temelju opisanog problema i predmeta istraživanja te postavljenih istraživačkih pitanja možemo definirati cilj istraživanja. Cilj istraživanja je ocijeniti kreditnu sposobnost Atlantic Grupe d.d. ispravnom kombinacijom metoda analize i znanstveno utemeljenom interpretacijom ocijeniti i analizirati financijsku poziciju i uspješnost Atlantic Grupe d.d. u razdoblju od 2015. do 2018. godine, te usporedba dobivenih rezultata s konkurentnim poduzećem Orbico d.o.o.

Glavni cilj je analizirati poslovanje poduzeća Atlantic Grupa d.d. odnosno:

- Teorijsko definiranje temeljnih financijskih izvještaja i financijske analize poslovanja poduzeća,
- Utvrđivanje financijskog položaja i perspektive poduzeća u razdoblju od 2015. do 2018. godine,
- Izračunati i interpretirati pokazatelje likvidnosti u razdoblju od 2015. do 2018. godine,
- Izračunati i interpretirati pokazatelje zaduženosti u razdoblju od 2015. do 2018. godine,
- Izračunati i interpretirati pokazatelje aktivnosti u razdoblju od 2015. do 2018. godine,
- Izračunati i interpretirati pokazatelje ekonomičnosti u razdoblju od 2015. do 2018. godine,
- Izračunati i interpretirati pokazatelje profitabilnosti u razdoblju od 2015. do 2018. godine,
- Izračunati i interpretirati pokazatelje investiranja u razdoblju od 2015. do 2018. godine,
- Izračunati i interpretirati sustave financijskih pokazatelja u razdoblju od 2015. do 2018. godine,
- Usporediti financijske pokazatelje Atlantic Grupe d.d. i Orbica d.o.o. u razdoblju od 2015. do 2018. godine tj. provesti komparativnu analizu.

1.5. Metode istraživanja

Sukladno potrebama pojedinog dijela diplomskog rada, koristit će se sljedeće metode istraživanja: [11]

- Metoda prikupljanja podataka – većina potrebnih podataka će se prikupit putem Internet pretraživanja.
- Induktivna metoda – primjena induktivnog načina zaključivanja, kojim se na temelju analize posebnih i pojedinačnih činjenica dolazi do zaključka o općem sudu.
- Deduktivna metoda – primjena deduktivnog načina zaključivanja, u kojem se iz općih stavova izvode pojedinačni i opći zaključci. Dedukcija pretpostavlja poznavanje općih stavova, načela, posjedovanje općih znanja na temelju kojih se shvaća ono posebno ili pojedinačno.
- Metoda sinteze – postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti putem spajanja, sastavljanja jednostavnih misaonih tvorevina u složene i složenijih u još složenije, povezujući izdvojene elemente, pojave, procese i odnose u jedinstvenu cjelinu u kojoj su njezini dijelovi uzajamno povezani.
- Metoda deskripcije – postupak jednostavnog opisivanja ili ocrtavanja činjenica, procesa i predmeta u prirodi i društvu te njihovih empirijskih potvrđivanja odnosa i veza, ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja. Primjenjuje se u početnoj fazi znanstvenog istraživanja.
- Metoda klasifikacije – sistematska i potpuna podjela općeg pojma na posebne, koje taj pojam obuhvaća.
- Metoda komparacije – postupak uspoređivanja istih ili srodnih činjenica, pojava procesa i odnosa, odnosno utvrđivanja njihove sličnosti u ponašanju i intezitetu i razlika među njima. Usporedbom se treba istaći ono što je zajedničko ili ono što je različito.
- Matematička metoda – znanstveni sustavni postupak koji se sastoji u primjeni matematičke logike, matematičkih formula, matematičkih simbola i brojnih matematičkih operacija i uopće matematičkog načina zaključivanja u znanstveno istraživačkom radu.

[11] Zelenika R. (2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog rada, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka, str. 323-347

1.6. Doprinos istraživanja

Atlantic Grupa d.d. je uzeta za primjer prikazivanja analize poslovanja poduzeća u praksi. Doprinos rada je vrednovanje financijskog stanja i poslovanja poduzeća Atlantic Grupa d.d. u razdoblju od 2015. do 2018. godine. Analiza se vrši preko horizontalne i vertikalne analize te skupina i sustava financijskih pokazatelja da bi se stekla cjelovita i što objektivnija slika o perspektivi poduzeća. Namjera je procijeniti mogućnost negativnog utjecaja prošlih događaja na buduće stanje poduzeća. Dobiveni rezultati financijske analize će se usporediti s istim vrijednostima konkurentnog poduzeća Orbico d.o.o. kako bi se usporedila uspješnost poslovanja poduzeća Atlantic s konkurentom iz iste industrije.

Budući da, do sada nije obrađena ovakva tematika na primjeru Atlantic Grupe d.d. za promatrano razdoblje, rezultati financijske analize ovog rada mogu doprinijeti novim spoznajama unutarnjih i vanjskih korisnika poduzeća. Istraživanjem će se nastojati pronaći pozitivne i negativne strane poslovanja Atlantic Grupe d.d.

1.7. Struktura diplomskog rada

Diplomski rad se sastoji od pet dijelova, uključujući uvod i zaključak.

U uvodom dijelu rada definiran je problem i predmet samog istraživanja. Postavljena su istraživačka pitanja i ciljevi koji se žele ostvariti. Objašnjena je metodologija koja se koristila prilikom istraživanja te doprinos istraživanja.

U drugom dijelu rada pod nazivom *Temeljni financijski izvještaji* definiran je Zakon o računovodstvu i temeljni standardi financijskog izvještavanja, temeljni financijski izvještaji, podjela poduzetnika te poduzetnici koji su ih obvezni sastavljati.

U trećem dijelu rada pod nazivom *Analiza financijskih izvještaja* analiziran je pojam i svrha financijske analize, te važnost i metode financijske analize poduzeća. Pobliže je prikazana horizontalna i vertikalna analiza poslovanja te analiza putem skupina i sustava financijskih pokazatelja. Obrađena je i analiza pokazatelja na temelju novčanog toka.

U četvrtom dijelu rada tzv.empirijskom dijelu, pod nazivom *Analiza poslovanja: na primjeru Atlantic Grupe d.d.* prikazana je analiza poslovanja na primjeru poduzeća Atlantic Grupa d.d. Prikazana je horizontalna i vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka, te analiza putem pokazatelja. Dobiveni rezultati analize uspoređeni su s vodećim konkurentom Atlantic Grupe d.d.. Kao glavni konkurent je izabrano poduzeće Orbico d.o.o., s kojim su dobiveni rezultati uspoređeni da bi se ocijenila uspješnost poslovanja u odnosu na konkurenciju u industriji.

U petom dijelu rada, zaključku, donesena su zaključna razmatranja o provedenoj financijskoj analizi na primjeru poduzeća Atlantic Grupa d.d.

2. FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE

2.1. Zakon o računovodstvu

U Republici Hrvatskoj zakonodavni okvir financijskog izvještavanja za sve poduzetnike, određen je Zakonom o računovodstvu, Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Zakonom o računovodstvu uređuje se računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora. [12]

Obveznik primjene Zakona o računovodstvu je svaka pravna osoba u smislu odredbi Zakona o trgovačkim društvima sa sjedištem u Republici Hrvatskoj kao i svaka fizička osoba upisana u sudski registar kao trgovac pojedinac koji je obveznik poreza na dobit s prebivalištem u Republici Hrvatskoj.

Obveznici primjene Zakona o računovodstvu su i :

- fizičke osobe,
- udruge građana i
- ustanove,

koje samostalno obavljaju djelatnost sa ciljem ostvarivanja dobiti, ako su posebnim propisom određeni kao obveznici poreza na dobit.

Obveznici primjene Zakona o računovodstvu su i tuzemne poslovne jedinice ne rezidenta ako je posebnim propisom određeno da su obveznici poreza na dobit.

Obveznici ZOR-a dužni su voditi:

- poslovne knjige,

[12] Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18 čl. 1

- sastavljati financijske izvještaje.

Poslovne knjige se vode prema načelu urednog knjigovodstva. Financijski izvještaji i poslovne knjige moraju osiguravati da u njima budu vidljivi poslovni događaji u svezi imovine, obveza, kapitala i informacije o uspješnosti poslovanja[13]

Prema *ZOR*-u poduzetnici se razvrstavaju na mikro, male, srednje i velike poduzetnike s obzirom na pokazatelje utvrđene na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji.

Pokazatelji na temelju kojih se poduzetnici razvrstavaju su: iznos ukupne aktive, iznos prihoda i prosječan broj radnika tijekom poslovne godine.

- Mikro poduzetnici: svi poduzetnici s aktivom do 2,6 milijuna kuna, neto prihodom do 5,2 milijuna kuna i prosječnim brojem radnika do ili jednako 10.
- Mali poduzetnici: svi poduzetnici koji ne prelaze dva od tri sljedeća uvjeta: ukupna aktiva do 30 milijuna kuna, neto prihod do 60 milijuna kuna i prosječan broj radnika tijekom poslovne godine do ili jednako 50.
- Srednji poduzetnici: svi poduzetnici koji ne prelaze dva od tri sljedeća uvjeta: ukupna aktiva 150 milijuna kuna, neto prihod 300 milijuna kuna, i prosječan broj radnika tijekom poslovne godine do ili jednako 250.
- Veliki poduzetnici su svi poduzetnici koji prelaze granične pokazatelje dva od tri prethodna uvjeta, banke, stambene štedionice, leasing društva, društva za osiguranje i ostale financijske institucije.[14]

Prema Zakonu o računovodstvu mikro, mali i srednji poduzetnici dužni su sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje uz primjenu Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, dok su veliki poduzetnici sukladno ZOR-u obvezni sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja.

Poduzetnici su dužni voditi poslovne knjige po načelu sustava dvojnog knjigovodstva. Poslovne knjige čine dnevnik i glavna knjiga te pomoćne knjige. U poslovne knjige podaci se unose na temelju knjigovodstvenih isprava. Dnevnik je poslovna knjiga u koju se

[13] Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, čl. 13
[14] Ibid., čl. 5

knjigovodstvene promjene nastale u određenom izvještajnom razdoblju unose kronološki. Glavna knjiga je sastavna evidencija svih knjigovodstvenih promjena nastalih na financijskom položaju i uspješnosti poslovanja u određenom izvještajnom razdoblju u kojoj se ti događaji grupiraju prema njihovoj vrsti, a ne na temelju kontnog plana.

Prema Zakonu o računovodstvu poslovne knjige se otvaraju početkom poslovne godine na temelju bilance sastavljene na kraju prethodne poslovne godine ili na temelju popisa imovine i obveza kod novoosnovanih poduzetnika ili na temelju knjigovodstvene isprave.

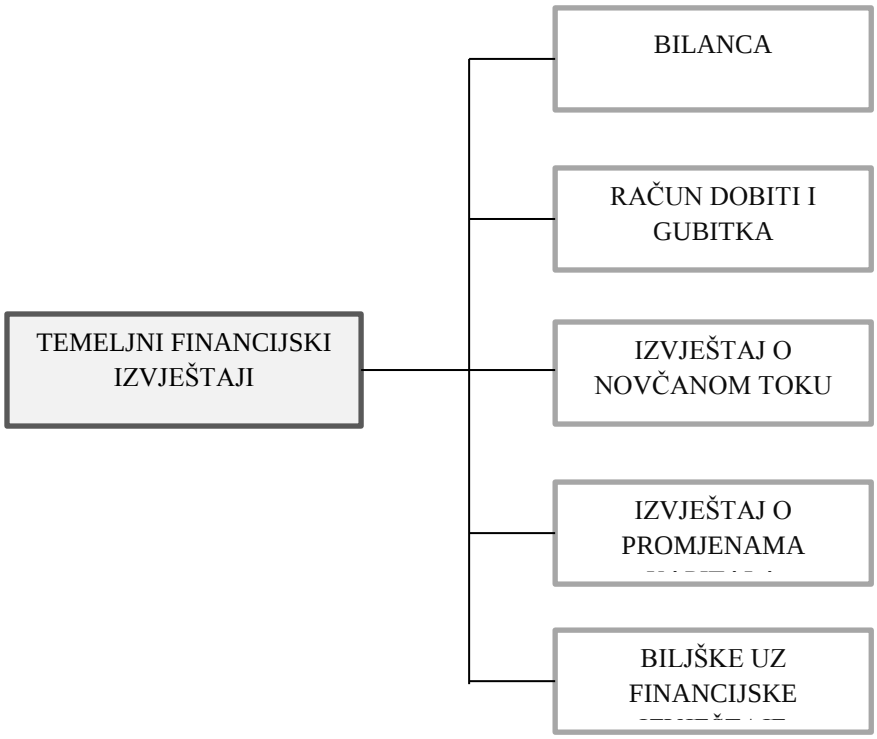
Poduzetnik zaključuje poslovne knjige na zadnji dan poslovne godine, dan koji prethodi statusnoj promjeni, dan prije prestanka obavljanja djelatnosti sukladno posebnim propisima ako je poduzetnik fizička osoba te na dan koji prethodi početku postupka likvidacije ili stečaja.[15]

[15] Ibid., čl. 13

2.1.1. Temeljni financijski izvještaji

Financijski izvještaji su temeljne informacije koje koristi menadžment o financijskom položaju, uspješnosti i promjenama financijskog položaja poduzeća. Predstavljaju glavni javno dostupni izvor informacija unutarnjim i vanjskim korisnicima o rezultatima poslovnih transakcija.

Zakonom o računovodstvu utvrđeni su temeljni financijski izvještaji u Republici Hrvatskoj te su prikazani na slici 1.

Slika 1: Temeljni financijski izvještaji

Izvor: izrada autorice

S obzirom na veličinu poduzetnika, mikro i mali poduzetnici su obvezni sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijske izvještaje, dok su srednji i veliki poduzetnici obvezni sastavljat sve financijske izvještaje.

Ciljeve financijskog izvještavanja moguće je sistematizirati na sljedeći način:

- financijsko izvještavanje mora osigurati upotrebljive informacije sadašnjim i potencijalnim investitorima, kreditorima, te ostalim korisnicima za donošenje racionalnih odluka o investiranju, kreditiranju i sl.,
- financijsko izvještavanje mora pružiti informacije koje će pomoći korisnicima financijskih izvještaja u procjenjivanju iznosa, vremena i neizvjesnosti budućih novčanih primitaka,
- financijsko izvještavanje mora informirati o ekonomskim resursima poduzeća, funkciji tih resursa, učincima transakcija i događaja koji utječu na promjenu tih resursa, potrebama za dodatnim resursima i sl.[16]

2.1.1.1. Bilanca

Bilanca (Izvještaj o financijskom položaju) je statični izvještaj koji predstavlja sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni datum. Prikazuje stanje i strukturu imovine i njezinih izvora izraženih u financijskim terminima promatranog subjekta na određeni dan.[17] U računovodstvu se imovina poduzeća naziva aktiva, a izvori imovine pasiva, za koje mora vrijediti:

AKTIVA = PASIVA,

tj. **IMOVINA = IZVORI IMOVINE**,

odnosno

IMOVINA = KAPITAL + OBVEZE.

U bilanci uvijek mora biti ravnoteža, tj. imovina mora biti jednaka svojim izvorima. Bilanca je izvještaj koji predstavlja polazište za ocjenu zaduženosti poduzeća tako što prikazuje resurse kojima poduzeće raspolaže za obavljanje osnovne djelatnosti i izvore tih resursa.[18]

Podaci u bilanci su temeljeni na povijesnim troškovima, a ne na općim vrijednostima stoga daju samo opću procjenu vrijednosti tvrtke. Bilanca prikazuje imovinu koju kontrolira

[16] Mališ, S., S., Tušek, B., Žager, L. (2012): Revizija, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 27

[17] Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb, str. 48

[18] Ježovita, A., Žager, L. (2014): Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti, *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu*, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb, str. 2

poduzetnik i obveze poduzetnika u određenom trenutku. Analiza bilance osigurava prikaz poslovanja i položaja poduzeća, te mogući rizik likvidnosti i solventnosti.

Važno je istaknuti da poslovna godina započinje sastavljanjem početne bilance, a završava sastavljanjem završne bilance. Početna bilanca prikazuje imovinu i njene izvore po strukturi i vrijednosti s kojima se počinje nova poslovna godina ili započinje novoosnovano poduzeće, dok završna bilanca prikazuje imovinu i njene izvore po strukturi i vrijednosti nakon što su u nju unesene promjene u aktivi i pasivi koje su posljedica ekonomskih aktivnosti tekuće poslovne godine. U završnu bilancu se unosi i rezultat poslovanja. [19]

Postoje četiri temeljne bilančne promjene koje se javljaju kao posljedica određenih transakcija:[20]

- povećanje aktive i pasive za istu svotu,
- promjene u strukturi aktive,
- smanjenje aktive i pasive za istu svotu i
- promjene u strukturi pasive.

Tablicom 1 prikazana je struktura bilance prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN, br. 96/15).

[19] Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i i Hrvatskim poreznim standardima, Zgombić & Partneri, Zagreb, str. 50
[20] Ibid., str. 52

Tablica 1: Struktura bilance

AKTIVA	PASIVA
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	A) KAPITAL I REZERVE
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	I. Temeljni(upisani) kapital
I. Nematerijalna imovina	II. Kapitalne rezerve
II. Materijalna imovina	III. Rezerve iz dobiti
III. Dugotrajna financijska imovina	IV. Revalorizacijske rezerve
IV. Potraživanja	V. Rezerve fer vrijednosti
V. Odgođena porezna imovina	VI. Zadržana dobit ili preneseni gubitak
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	VII. Dobit ili gubitak pčoslovne godine
I. Zalihe	VIII. Manjinski (nekontrolirajući) interesi
II. Potraživanja	B) REZERVIRANJA
III. Kratkotrajna financijska imovina	C) DUGOROČNE OBVEZE
IV. Novac u banci i blagajni	D) KRATKOROČNE OBVEZE
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUČEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUČEG RAZDOBLJA
E) UKUPNO AKTIVA	F) UKUPNO PASIVA
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	G) IZVANBILANČNI ZAPISI

Izvor: izrada autorice

Iz Tablice 1 vidljivo je da se aktiva bilance sastoji od potraživanja za upisani, a ne uplaćeni kapital (iznos koji društvo potražuje od dioničara kojima su dionice prodane na kredit), dugotrajne imovine, kratkotrajne imovine, plaćenih troškova budućeg razdoblja i obračunatih prihoda (unaprijed plaćeni troškovi, izdaci budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda) i izvanbilančnih zapisa (evidencija koja ne ispunjava uvjete da bude bilančna npr. tuđa roba na našem skladištu).

Imovina je resurs kojeg kontrolira poduzetnik kao rezultat prošlih događaja iz kojih se očekuje priljev budućih ekonomskih koristi kod poduzetnika. Da bi se resursi prikazali u bilanci nužno je, da je resurs u vlasništvu poslovnog subjekta, da se njegova vrijednost može pouzdano izmjeriti te da se od resursa očekuju buduće ekonomske koristi. Stoga, imovinu prema kriteriju ročnosti dijelimo na dugotrajnu i kratkotrajnu. Imovina predstavlja ekonomske

resurse koji moraju zadovoljavati sljedeće uvjete za priznavanje u bilanci poslovnog subjekta:[21]

- u vlasništvu su poslovnog subjekta,
- imaju mjerljivu vrijednost,
- od resursa tj. imovine se očekuje buduća ekonomska korist.

Dugotrajna ili stalna imovina predstavlja dio ukupne imovine koji zadržava svoj oblik dulje od jedne godine. Postupno se amortizira i zadržava svoj pojavni oblik tijekom čitavog korisnog vijeka uporabe. Prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN. Br. 96/15) dugotrajna imovina se dijeli na:[22]

- nematerijalnu imovinu (izdaci za istraživanje i razvoj, koncesije, patenti, licencije, robne marke, softver, goodwill, predujmovi za nabavu nematerijalne imovine, nematerijalna imovina u pripremi, ostala nematerijalna imovina),
- materijalna imovina (zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema, alati, pogonski inventar i transportna imovina, predujmovi za materijalnu imovinu, materijalna imovina u pripremi, ulaganja u nekretnine, ostala materijalna imovina),
- dugotrajna financijska imovina (ulaganja u povezana društva, dugoročni vrijednosni papiri, dani dugoročni krediti),
- potraživanja (potraživanja od povezanih poduzeća).

Kratkotrajna imovina je dio ukupne imovine koji će se pretvoriti u novčani oblik u razdoblju kraćem od godine dana.[23] Prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN. Br. 96/15) kratkotrajna imovina dijeli se na: [24]

- zalihe (sirovine i materijal, proizvodnja u tijeku, gotovi proizvodi, trgovačka roba, predujmovi za zalihe, dugotrajna imovina namijenjena prodaji, biološka imovina),
- potraživanja (potraživanja od kupaca, potraživanja za dane predujmove, potraživanja od zaposlenih),
- kratkotrajna financijska imovina (dani kratkoročni krediti, zajmovi povezanim poduzećima, primljeni kratkoročni vrijednosni papiri),
- novac (novac u banci i blagajni).

[21] Bartulović, M. (2013): Regulatorni okvir financijskog izvještavanja, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split, str. 42-43
[22] Pervan, I. (2014): Menadžersko računovodstvo, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 5
[23] Vance, E., D. (2003): Financial analysis & decision making, The McGraw – Hill Companies, Inc, str. 7
[24] Pervan, I. (2014): Menadžersko računovodstvo, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 4

Pasiva bilance tj. izvori imovine pokazuju kako poduzeće financira svoju imovinu. Izvore imovine prema vlasništvu dijelimo na:

- vlastite izvore (kapital ili glavnica),
- tuđe izvore (obveze).

Prema roku dospijeća izvore sredstava dijelimo na:

- kratkoročne izvore (kratkoročne obveze),
- dugoročne izvore (dugoročne obveze),
- trajne izvore (kapital ili glavnica).

Iz tablice 1 vidimo da se pasiva bilance sastoji od kapitala, rezerviranja, dugoročnih i kratkoročnih obveza, odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja te izvanbilančnih zapisa. Kapital se formira na početku ulaganja ali se može i povećavati dodatnim ulaganjem ili uspješnim poslovanjem tijekom vremena.

Kapital se sastoji od:[25]

- temeljnog (upisanog) kapital – početni kapital upisan u sudski registar,
- kapitalnih rezervi – dio kapitala koji se ostvaruje realizacijom dionica odnosno udjela, iznad nominalne vrijednosti upisanog kapitala, odnosno iznad troška stjecanja trezorskih dionica, kao i dodatno uplaćeni kapital,
- rezervi iz dobiti – dio kapitala koji se formira iz dobiti poduzetnika za različite namjene,
- revalorizacijskih rezervi – dio kapitala koji nastaje ponovnom procjenom imovine iznad postojeće knjigovodstvene vrijednosti,
- rezervi fer vrijednosti,
- zadržane dobit ili prenesenog gubitak – dio dobiti prethodnih razdoblja koje ostaju poduzetniku nakon raspoređivanja rezerve, isplate dividendi ili udjela u dobiti, umanjena za gubitke prethodnih razdoblja,
- dobiti ili gubitka poslovne godine – dio kapitala kao rezultat viška prihoda nad rashodima, tj, višak rashoda nad prihodima ostvarenih u tekućem obračunskom razdoblju nakon obračuna poreza na dobit,
- manjinskih (ne kontrolirajući) interesa.

[25] Ibid., str. 4

Obveza je dug poduzeća proizašao iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje da će doći do odljeva resursa poduzetnika te predstavlja tuđe izvore. Također, predstavlja dužnost da se postupi na ugovoreni način (HSFI 1). Prema dospjelosti obveze dijelimo na dugoročne i kratkoročne.

Dugoročne obveze su dio ukupnih obveza za koje se očekuje da će doći na naplatu u razdoblju duljem od godine dana. Prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN, br. 96/15) dugoročne obveze sastoje se od:[26]

- obveza prema poduzetnicima unutar grupe za primljene robe i usluge,
- obveze za zajmove, depozite i sl.,
- obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama,
- obveze za predujmove,
- obveze prema dobavljačima,
- obveze po vrijednosnim papirima,
- odgođena porezna obveza itd.

Kratkoročne obveze su dio ukupnih obveza za koje se očekuje da će doći na naplatu u redovnom tijeku poslovanja u razdoblju od godine dana. Primarno se drže radi trgovanja. Prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN, br. 96/15) kratkoročne obveze sastoje se od:[27]

- obveza prema poduzetnicima unutar grupe za primljene robe i usluge,
- obveze za zajmove, depozite i sl.,
- obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama,
- obveze za predujmove,
- obveze prema dobavljačima,
- obveze po vrijednosnim papirima (čekovi, mjenice, obveznice, komercijalni zapisi),
- obveze prema zaposlenicima,
- obveze za poreze, doprinose i slična davanja,
- obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji,
- obveze s osnove udjela u rezultat itd.

[26] Ibid., str. 6
[27] Ibid., str. 5

2.1.1.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je prikaz prihoda, rashoda i financijskog rezultata u određenom vremenskom razdoblju. Uvidom u račun dobiti i gubitka možemo donijeti zaključke o profitabilnosti poslovanja tvrtke tijekom nekog vremenskog razdoblja. Temeljna razlika između bilance i računa dobiti i gubitka je u tome što bilanca prikazuje stanje imovine i izvora imovine na određeni dan, dok račun dobiti i gubitka prikazuje financijski rezultat ostvaren u određenom vremenskom razdoblju.[28]

Glavni elementi računa dobiti i gubitka su prihodi, rashodi te dobitak ili gubitak ostvaren tijekom određenog obračunskog razdoblja.

Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza što ima za posljedicu povećanje kapitala koje se odnosi na unose od strane ulagača.

Za priznavanje prihoda vrijedi načelo „nastanka događaja“, zato što se prihod knjiži na temelju ispostavljenog računa, bez obzira što će naplata uslijediti naknadno. Stoga je prihod novac ili ekvivalent novcu koji je naplaćen ili će se naplatiti naknadno temeljm isporuke dobara i usluga (umanjen za PDV). PDV se ne uključuje u prihod.[29]

Prihodi najčešće nastaju od:

- prodaje proizvoda,
- pružanja usluga,
- kamata, tantijema i dividendi (MRS 18)

Također, prihodi mogu nastati i od:

- dobitaka koji udovoljavaju definiciji prihoda,
- povećanja imovine,
- podmirenjem i otpisom obveza.[30]

Prema Zakonu o računovodstvu prihode dijelimo na:[31]

[28] Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i i Hrvatskim poreznim standardima, Zgombić & Partneri, Zagreb, str. 58
[29] Ibid., str. 60
[30] Ibid., str. 59
[31] Bujan, I. (2014): Poslovne financije, Međimursko Veleučilište u Čakovu, Čakovac, str. 24

- poslovne prihode,
- prihode od financiranja,
- izvanredne prihode,

pri čemu prve dvije vrste prihoda čine prihodi iz redovnog poslovanja.

Poslovni prihodi nastaju iz redovne aktivnosti poslovnog subjekta, kao rezultat aktivnosti na stvaranju određene strukture i obujma učinaka i njihova plasmana na tržištu, sukladno svrsi i cilju poslovanja. Prihodi iz poslovne aktivnosti su prihodi od prodaje proizvoda ili usluga, prihodi od prodaje robe, materijala i otpadaka, prihodi od dotacija, subvencija, kompenzacija, regresa, premija i sl. Prihodi od financiranja ostvaruju se na temelju plasmana slobodnih financijskih sredstava na tržištu, a javljaju se u obliku pozitivnih kamata, pozitivnih tečajnih razlika te prihoda osvarenih od financijskih ulaganja u povezane poslovne sustave. Izvanredni prihodi nastaju na temelju neplaniranog smanjenja obveza ili neplaniranog povećanja imovine te ne nastaju ovisno o svrsi i cilju poslovanja, niti na njihovu visinu ne utječu aktivnosti tekućeg obračunskog razdoblja.[32]

Rashod je smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva imovine ili stvaranja obveza. Za posljedicu ima smanjenje kapitala, osim onog u svezi s raspodjelom sudionicima u kapitalu.

Budući da, dobici predstavljaju povećanje ekonomske koriste, za posljedicu imaju povećanje imovine i smanjenje obveza uz uvjet da se mogu pouzdano izmjeriti. Gubici predstavljaju smanjenje ekonomske koristi.

Tablicom 2 prikazan je račun dobiti i gubitka prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN, br. 96/15).

Tablica 2: Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka

POZICIJA
1. Poslovni prihodi
2. Poslovni rashodi
3. Prihodi iz drugih aktivnosti

[32] Perišić, M., Janković, S. (2006): Menadžersko računovodstvo, Fakultet za turistički menadžment u Opatiji, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 84 - 85

4. Rashodi iz drugih aktivnosti
5. Izvanredni prihodi
6. Izvanredni rashodi
7a. Dobitak prije oporezivanja
(1+3+5 minus 2+4+6)
7b. Gubitak prije oporezivanja
(2+4+6 minus 1+3+5)
8. Porez na dobitak ili gubitak
9a. Dobitak financijske godine (7a.-8.)
9b. Gubitak financijske godine
(7b.+8. Ili 8.-7a.)

Izvor: izrada autorice

Rashodi se dijele na:

- poslovne rashode,
- financijske rashode i
- izvanredne rashode,

pri čemu prve dvije vrste rashoda čine rashodi iz redovitog poslovanja. [33]

Rashodi poslovanja povezani su s osnovnom djelatnošću, a njihova visina i struktura ovise o vrsti učinka i obujmu djelatnosti (rashodi nabave robe, prodaje, administrativni rashodi i drugi rashodi potrebni za odvijanje osnovnih radnih procesa. Financijski rashodi nastaju prilikom nabavljanja, korištenja i vraćanja financijskih sredstava (negativne kamate, negativne tečajne razlike, smanjenje vrijednosti dugoročnih i kratkoročnih financijskih ulaganja i sl). Izvanredni rashodi nastaju na osnovi neplaniranog smanjenja imovine ili neplaniranog povećanja obveza. Stoga se ne mogu planirati i ne povezani su s procesom proizvodnje.[34]

Prema MSFI, definicija rashoda obuhvaća:

- rashode koji proistječu iz redovitih aktivnosti subjekta i
- gubitke koji udovoljavaju definiciji rashoda.

Rashodi koji proizlaze iz redovnih aktivnosti subjekta uključuju:

- troškove za prodano,

[33] Vidučić, V. (2015): Financijski menadžment, IX. Dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RriF-plus, Zagreb, str. 427
[34] Perišić, M., Janković, S. (2006): Menadžersko računovodstvo, Fakultet za turistički menadžment u Opatiji, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 80

- plaće,
- amortizaciju.

Rashodi se priznaju u račun dobiti i gubitka kada smanjenje budućih ekonomskih koristi proizlazi iz smanjenja imovine i povećanja obveza koji se mogu pouzdano izmjeriti.[35]

Dobit prije oporezivanja, prema Zakonu o porezu na dobit, predstavlja razliku između prihoda i rashoda.

Porez na dobit se u RH obračunava i plaća po stopi od 20% na utvrđenu poreznu osnovicu. Porezna osnovica je dobit uvećana i umanjena prema odredbama Zakona o porezu na dobit.[36]

Dobit poslije oporezivanja se dobiva tako da se računovodstvena dobit umanji za porez na dobit. Ona postaje vlastiti kapital društva te može ostati u društvu za daljnje korištenje u poslovanju ili se može isplatiti vlasnicima u obliku dobiti ili dividende.

2.1.1.3. Izvještaj o novčanom toku

Novac podrazumijeva novac u blagajni i na računima tvrtke (depoziti po viđenju) dok se novčanim ekvivalentima (kratkoročne državne obveznice, komercijalni zapisi i vrijednosni papiri s rokom dospijeća kraćim od 90 dana) smatraju sva kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se mogu brzo zamijeniti u poznate iznose novca, a da pri tome ne nose značajan rizik zbog gubitka vrijednosti.

Novčani tokovi predstavljaju priljeve i odljeve novca i novčanih ekvivalenata koji se javljaju u obavljanju poslovnih, investicijskih i financijskih aktivnosti te se na taj način i klasificiraju.[37] Novčani tok može biti pozitivan ili negativan.

Računovodstvo novčanih tokova podrazumijeva primjenu *novčanog načela* (ili *načela naplaćene realizacije*) što znači da se nastale poslovne promjene evidentiraju kada dođe do novčanih priljeva i odljeva.

[35] Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i i Hrvatskim poreznim standardima, Zgombić & Partneri, Zagreb, str.62

[36] Narodne novine, (2018.): Zakon o porezu na dobit, Narodne novine d.d. Zagreb, NN 117/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, čl. 5

[37] Barać, A., Ž. (2018): Računovodstvo novčanih tijekova, Terminološko određivanje novca i novčanih tokova, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 1

Izvještaj o novčanim tokovima daje informacije o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, te predstavlja bazu za planiranje budućih gotovinskih tijekova i potreba za financiranjem. Prema kriterijima Zakona o računovodstvu ovaj izvještaj su dužna sastavljati sva poduzeća osim onih koja ulaze u skupinu malih poduzetnika.[38]

Izvještaj o novčanom toku pruža informacije o novčanim priljevima i odljevima, kako bi se osigurale informacije o uspješnosti tvrtke u upravljanju novčanim sredstvima. Novčani tijekovi se u izvještaju o novčanom toku klasificiraju prema aktivnostima:[39]

1. **Poslovne aktivnosti** – glavne aktivnosti poduzeća koje najznačajnije utječu na financijski rezultat poduzeća. Najčešći novčani primici i izdaci od poslovnih aktivnosti su:
    - nočani primici po osnovi prodaje proizvedenih proizvoda ili pruženih usluga
    - novčani primici od provizija, subvencija i raznih drugih naknada,
    - novčani primici od osiguravajućih društava,
    - novčani izdaci dobavljačima za isporučenu robu ili usluge,
    - novčani izdaci za zaposlene,
    - novčani izdaci vezani za poreze i doprinose,
    - novčani izdaci za premije osiguranja i sl.

2. **Investicijske aktivnosti** – odnose se na promjene na stavkama dugotrajne imovine koju čine četiri osnovne podskupine (nematerijalna imovina, materijalna imovina, financijska imovina (plasmani novca na rok duži od jedne godine), te potraživanja čiji je rok dospijeća također duži od jedne godine). Primici i izdaci novca po osnovi investicijskih aktivnosti su:
    - novčani primici od prodaje nekretnina, opreme, postrojenja i druge materijalne i nematerijalne imovine,
    - novčani primici od povrata danih kredita drugima,
    - novčani primici od prodaje dionica, obveznica drugih poduzeća,
    - novčani izdaci za nabavku nekretnina, opreme i druge materijalne i nematerijalne imovine,
    - novčani izdaci po osnovi kredita danih drugima,
    - novčani izdaci za kupovinu dionica ili obveznica drugih subjekata i sl.

[38] Vujević, I. (2009): Analiza financijskih izvještaja, Sveučilišna knjižnica u Splitu, ST – Tisak, str.49
[39] Ibid., str. 51-52

3. **Financijske aktivnosti** – vezane su uz financiranje poslovanja, a kao najčešće transakcije javljaju se:
    - novčani primici od emisije dionica,
    - novčani primici od emisije obveznica i drugih vrijednosnih papira,
    - novčani primici od primljenih kredita,
    - novčani izdaci za otkup vlastitih dionica,
    - novčani izdaci za dividende, kamate i sl.
    - novčani izdaci po osnovi otplate kredita i sl.

Oblik i sadržaj izvještaja je zakonski propisan, te su poduzeća obvezna iskazivati novčane tijekove od financijskih i investicijskih aktivnosti izravno (direktno), dok je poduzećima ostavljena sloboda izbora izravnog ili neizravnog iskazivanja novčanih tijekova od poslovnih aktivnosti. Izravna metoda zahtijeva više vremena i novca stoga je u praksi češća primjena neizravne metode. Polazište obiju metoda čine određene stavke iz računa dobiti i gubitka te rezultat iskazuju kao neto novčani tok. Izravna metoda daje informacije o prirodi i novčanim svotama specifičnih primitaka i izdataka po strukturi aktivnosti. S druge strane, neizravna metoda pokazuje koliko se neto gotovinski tok od operativnih aktivnosti razlikuje od mjerenja performanse s pomoću neto dobitka (dobitka poslije oporezeivanja).

2.1.1.4. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje promjene koje su nastale na svim dijelovima kapitala tj. sve promjene gospodarskih aktivnosti koje povećavaju ili smanjuju kapital u toku promatranog razdoblja (između dva datuma bilance). Obuhvaća promjene koje su se dogodile između dva obračunska razdoblja, odnosno promjene kapitala koje su se dogodine između tekuće i prethodne godine. Stoga je ovaj izvještaj povezan s bilancom i računom dobiti i gubitka.

Prikazuje strukturu vlastitog kapitala na kraju izvještajnog razdoblja u odnosu na početak razdoblja. Obuhvaća sva konta kapitala koja utječu na konačno stanje kapitala uključujući pri tom obične dionice, neto dobit, uplaćeni kapital i dividende.

Pozicije koje se iskazuju u izvještaju o promjenama kapitala su: [40]

- dobit ili gubitak razdoblja,
- sve stavke prihoda ili rashoda, dobiti i gubitaka koje prema zahtjevima drugih standarda treba direktno priznati u kapital te njihov ukupni iznos,
- učinak promjena računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka,
- dodatna ulaganja vlasnika i visina izglasanih dividendi,
- iznos zadržane dobiti ili gubitka na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja,
- usklađenja svake druge pozicije kapitala, kao npr. premije na dionice i rezerve na početku i na kraju razdoblja uz posebno, pojedinačno prikazivanje takvih promjena.

Promjene na stavkama kapitala mogu biti višetruke, ali kvaliteta tih promjena nije ista. Najvažnije promjene u kapitalu proizlaze iz zadržane dobiti. Izvještaj o promjenama kapitala sadrži podatke o kapitalu i pričuvama, isplaćenim dividendama, kao i promjenama računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka. Svrha izvještaja je dati informacije o promjenama neto vrijednosti poduzeća, odnosno bogatstva dioničara. [41]

2.1.1.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke pružaju detaljniju i dopunsku razradu pojedinih stavki iz bilance, računa dobiti i gubitka, izvještaja o novčanom toku i izvještaja o promjeni kapitala, dodatna objašnjenja prezentiranih stavki, primijenjenih računovodstvenih politika i procjena te sadržaj bilješki koji je određen računovodstvenim standardima (MSFI/MRS i HSFI).

Razlikujemo bilješke koje objašnjavaju računovodstvene politike, koje su primijenjene u izradi izvještaja, te ostale podatke koji su važni za razumijevanje izvještaja. Ostali podaci koji bi se trebali iznijeti u bilješkama uključuju podatke o dugoročnim zajmovima (rokovi, kamatne stope), uvjete leasinga, planove emisije dionica i dr. [42]

[40] Recupero d.o.o., (2017): Izvještaj o novčanom toku i promjeni vlasničke glavnice, [Internet], raspoloživo na: http://recupero.com.hr/blog-objava/financijski-izvjestaj-izvjestaj-o-novcanom-toku-izvjestaj-o-promjeni-vlasnicke-glavnice/ [26.08.2019.]

[41] Vujević, I. (2009): Analiza financijskih izvještaja, Sveučilišna knjižnica u Splitu, ST – Tisak, str. 64

[42] Vidučić, Lj., Pepur, S., Šarić, Š., M. (2015): Financijski menadžment IX. Dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RriF plus, Zagreb, str. 434

Računovodstvene politike su posebna načela, osnove, dogovori i praksa koje je usvojilo poduzeće pri sastavljanju financijskih izvještaja kako bi korisnici financijskih izvještaja što potpunije razumijeli načela, metode, postupke i pravila na osnovu kojih su prezentirane informacije u financijskih izvještajima.[43]

Predstavljaju značajan izvor podataka i informacija koje su korisne unutarnjim i vanjskim korisnicima zato što bilješke daju analitičku razradu i dopunu pozicija sadržanih u financijskim izvještajima.

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

3.1. Pojam i svrha financijske analize

Riječ analiza potječe od grčke riječi analysis što znači rastavljanje, raščlanjivanje neke cjeline na njezine sastavne dijelove, dok se ne dođe do njenih elemenata koji su nedjeljivi.[44]

Proces financijske analize podrazumijeva pregledavanje velikog broja formalnih i neformalnih podataka značajnih za određenu svrhu analize. Javno je dostupan skup osnovnih informacija o poduzeću - sadržanih u financijskim izvještajima, koji su sastavljeni prema uputama javnih računovodstvenih tijela.[45] Financijska analiza omogućava razumijevanje stanja u kojem se poduzeće nalazi.[46]

Analizom se donose zaključci o korektivnim mjerama koje se moraju poduzeti kako bi se smanjili ili potpuno uklonili financijski problemi poduzeća. Analiza omogućava utvrđivanje rizičnih područja poslovanja te se razmatraju sredstva kojima se imovina može učinkovitije koristiti radi povećanja moguće zarade u budućnosti.[47] Cilj analize financijskih izvještaja je analizirati stanje imovine, kapitala i obveza društva.

[43] Vujević, I. (2009): Analiza financijskih izvještaja, Sveučilišna knjižnica u Splitu, ST – Tisak, str. 66
[44] Vukoja, B. (2009): Analiza financijskih izvještaja kao temelj za donošenje poslovnih odluka, International conference 2009 SME, Zenica, str. 2
[45] Helfert, E. (1997): Tehnike financijske analize, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 13-14
[46] Choi D., S., F. (2008): International Accounting, Sixth edition, Library of Congress Cataloging in Publication Data, str. 315
[47] Tata grupa d.o.o. (2012): Analiza financijskih izvještaja, Moj-bankar.hr, [Internet], raspoloživo na: http://www.moj-bankar.hr/Kazalo/A/Analiza-financijskih-izvje%C5%A1taja [10.09.2019.]

Postupak analize sastoji se od primjene analitičkih pravila i tehnika na financijske izvještaje u namjeri da se kroz njihova mjerenja i međusobne odnose izvedu značajne i korisne informacije za donošenje financijskih odluka. Korisnici tih podataka mogu biti vlasnici, kreditori, revizori, država i dr. Analizom se utvrđuje sadašnje stanje poduzeća, iznose se realni i objektivni podaci o likvidnosti poduzeća, financijskoj stabilnosti, zaduženosti i rentabilnosti, definiraju se uzroci i simptomi financijskih problema u poduzeću.[48]

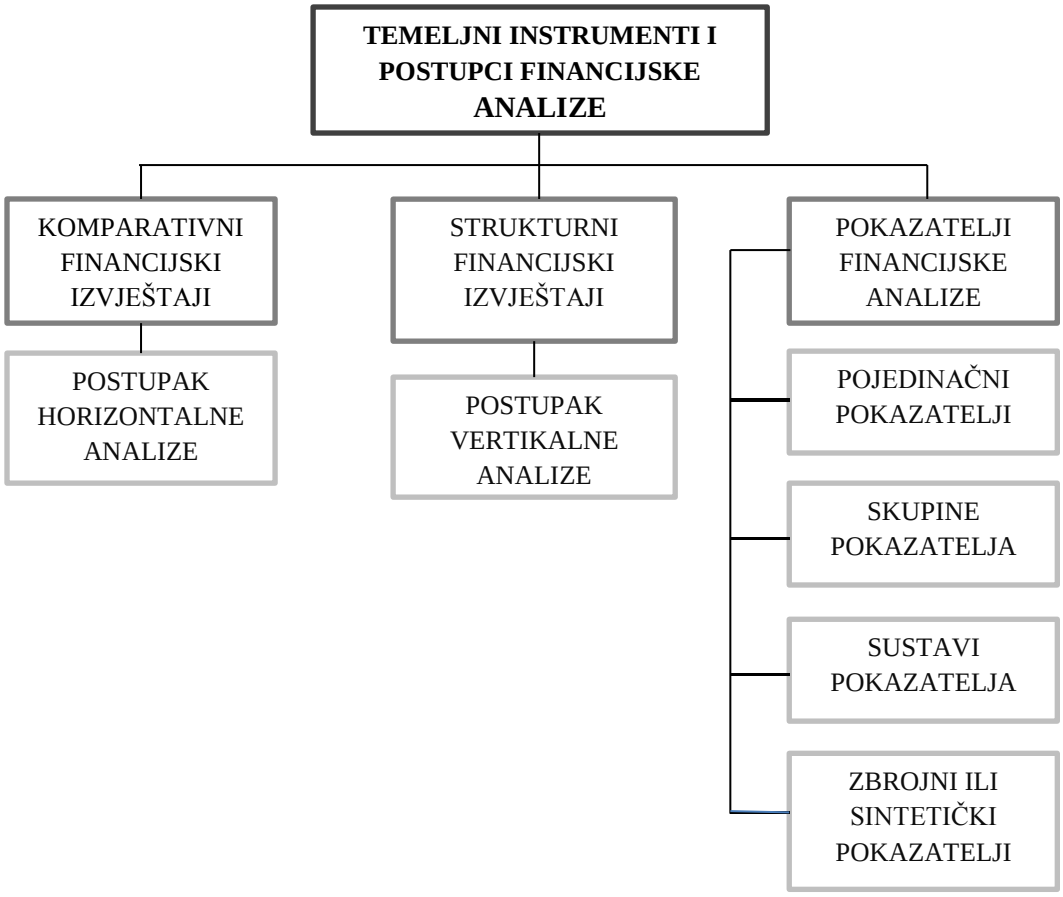
Analiza financijskih izvještaja koristi se internim i eksternim korisnicima, a posebice internim kako bi procijenili raniju uspješnost i tekući financijski položaj poduzeća te procijenili budući potencijal i eventualni rizik. Ranija uspješnost je dobar pokazatelj budućeg uspjeha, stoga investitori prate ranije trendove, kako bi utvrdili sadašnji financijski položaj. Podaci iz prošlosti i sadašnjosti su korisni samo ako pomažu kod donošenja ispravnih odluka o budućnosti.[49]

Temeljni instrumenti i postupci analize koji se koriste u analizi financijskih izvještaja su:

- Komparativni financijski izvještaji,
- Strukturni financijski izvještaji,
- Analiza pomoću pokazatelja.

Komparativni financijski izvještaji koji služe kao podloga za provedbu horizontane analize mogu se promatrati u kontekstu uspoređivanja. Horizontalnom analizom se nastoji uočiti tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija u temeljnim financijskim izvještajima.[50] Strukturni financijski izvještaji koji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize razmatraju se u kontektsu raščlanjivanja. Vertikalna analiza omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja. U problematiku analize financijskih izvještaje ulaze i financijski pokazatelji, pa se najčešće govori o pojedinačnim pokazateljima, skupinama pokazatelja, sustavima pokazatelja i sintetičkim pokazateljima.[51]

[48] Poslovni dnevnik : Analiza financijskih izvještaja, Masmedia.hr, [Internet], raspoloživo na: http://www.poslovni.hr/leksikon/analiza-financijskih-izvjestaja-62, [10.09.2019.]
[49] Vujević, I. (2009): Analiza financijskih izvještaja, Sveučilišna knjižnica u Splitu, ST – Tisak, str. 66
[50] Šarlija, N. (2009): Financijska analiza, Financijski menadžment za početnike, Ekonomski fakultet Osijek, str. 1
[51] Gulin, D., Tušek, B., Žager, L. (2004): Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str.179

Slika 2: Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja

Izvor: 6. Gulin, D., Tušek, B., Žager, L. (2004): Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str.179

3.2. Horizontalna i vertikalna analiza

Horizontalna analiza pokazuje promjene glavnih stavki tijekom određenog razdoblja te omogućava usporedbu stavki s prethodnim razdobljem ili određenom baznom godinom. Kod horizontalne analize koriste se brojčani pokazatelji iz izvještaja dobiveni na kraju poslovne godine. Predmet horizontalne analize su bilančne pozicije i pozicije iz računa dobiti i gubitka. Da bi se došlo do zaključka o dinamici promjena, potrebno je pratiti višegodišnje trendove.[52]

Glavni problem horizontalne analize nastane kada dođe do određenih promjena u politici bilanciranja, promjene obračunskih sustava kod izrade financijskih izvještaja ili inflacije.

Formula za izračun horizontalne analize je:

[52]Bolfek, B. (2012): Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Veleučilište u Slavonskom Brodu, Ekonomski vjesnik, str. 158

Promjena (%) = (Iznos tekuće godine-iznos prethodne godine)/(Iznos prethodne godine)*100

Vertikalna se analiza provodi tako da se u bilanci aktiva i pasiva označe sa 100, a sve se druge pozicije tada stavljaju u odnos s njima da bi se dobila njihova struktura dok se kod računa dobiti i gubitka obično se ukupni prihodi ili neto prodaja izjednačavaju sa 100. Analizom se međusobno uspoređuju glavne stavke financijskih izvještaja tijekom jedne godine.

3.3. Analiza skupina financijskih pokazatelja

Analiza putem pokazatelja je jedna od najpoznatijih i najčešće korištenih analiza financijskih izvještaja. Daje kvalitetan pregled o stanju poduzeća, istodobno naglašavajući njegove snage i slabosti. Povezivanje stavki iz jednog i/ili više financijskih izvještaja omogućava vrednovanje financijskog stanja i poslovanja poduzeća. Također, važno je naglasiti, da korisnost i upotrebljivost financijskih pokazatelja ovisi o točnosti financijskih izvještaja na osnovu kojih su izračunati pokazatelji.

Financijski pokazatelji klasificiraju se u sljedeće skupine:

1. pokazatelji likvidnosti (liquidity ratios),
2. pokazatelji zaduženosti (leverage ratios),
3. pokazatelji aktivnosti (activity ratios),
4. pokazatelji ekonomičnosti,
5. pokazatelji profitabilnosti (profitability ratios),
6. pokazatelji investiranja (investibility ratios).

Izračunavanjem navedenih pokazatelja, stvara se informacijska podloga za donošenje poslovnih odluka. Različiti donosioci odluka će usmjeriti svoju pažnju prema različitim pokazateljima vodeći računa o svojim interesima.

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost predstavlja svojstvo imovine ili dijelova imovine da se mogu pretvoriti u gotovinu dostatnu za pokriće preuzetih obveza. Cilj svakog poduzeća je očuvanje likvidnosti odnosno sposobnosti da pravovremeno podmiruje svoje obveze kako ne bi došlo do zastoja u redovitom poslovanju te blokade računa u bitnim trenucima.

Mjere sposobnost poduzeća kroz njegovu sposobnost podmirivanja dospjelih kratkoročnih obveza. Pokazatelji likvidnosti prikazani su tablicom 3.

Tablica 3: Pokazatelji likvidnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	kratkotrajna imovina – zalihe	kratkoročne obveze
Koeficijent trenutne likvidnosti	novac	kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina	kapital + dugoročne obveze

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 248

Neto obrtni kapital = kratkotrajna imovina – kratkoročne obveze

U financijskoj analize se najčešće koristi pokazatelj tekuće likvidnosti, ubrzane likvidnosti i financijske stabilnosti.[53]

A) Koeficijent tekuće likvidnosti

Tekuća likvidnost pokazuje u kojoj mjeri kratkotrajna imovina pokriva kratkoročne obveze. Kada je tekući odnos 1 ili veći od 1, znači da je kratkotrajna imovina dostatna za podmirenje kratkoročnih obveza. Idealna iskustvena vrijednost pokazatelja tekuće likvidnosti je minimalno 2.

B) Koeficijent ubrzane likvidnosti

Brzi odnos pokazuje sposobnost poduzeća da iz kratkoročnih sredstava podmiri svoje kratkoročne obveze bez prodaje svojih zaliha. Idealna iskustvena vrijednost iznosi 1 te se u

[53]Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 248

tom slučaju zaključuje da je poduzeće sposobno osigurati određenu količinu novca u vrlo kratkom roku tj. da je poduzeće sposobno zadovoljiti izvanrednu potrebu za gotovinom.

C) Koeficijent trenutne likvidnosti

Ukoliko potraživanja čine većinu kratkotrajne imovine, a postoji kašnjenje u njihovoj naplati, koristi se pokazatelj trenutne likvidnosti. U omjer stavlja novac i kratkoročne obveze te ukazuje na trenutnu sposobnost poduzeća za podmirenje obveza. Smatra se da ovaj koeficijent ne bi trebao biti manji od 0,1.

D) Koeficijent financijske stabilnosti

Pokazatelj financijske stabilnosti u omjer stavlja dugotrajnu imovinu i kapital uvećan za dugoročne obveze. Trebao bi iznositi najviše 1 ili manje od 1. Smanjenje pokazatelja financijske stabilnosti ukazuje na pozitivne tendencije što znači da se veći dio kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora financiranja.

Ako je manji od 1, znači da se iz dijela dugoročnih izvora financira kratkotrajna imovina, a ako je veći od 1 znači da je dugotrajna imovina dijelom financirana iz kratkoročnih obveza odnosno da postoji deficit obrtnog kapitala.

E) Neto obrtni kapital

Obrtni kapital predstavlja uvijet likvidnosti i financijske stabilnosti poduzeća. Stoga banke često zahtijevaju minimalan iznos obrtnog kapitala od svojih dužnika.

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Zaduženost podrazumijeva dug koji poduzeće mora otplatiti u kratkom ili u dugom roku. Pokazatelji zaduženosti mjere stupanj zaduženosti poduzeća.

Pokazuju odraz strukture pasive i govore koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) te koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala (obveza).

Tablicom 4 prikazani su pokazatelji likvidnosti.

Tablica 4: Pokazatelji zaduženosti

Naziv stavke	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	glavnica	ukupna imovina
Koeficijent financiranja	ukupne obveze	glavnica
Faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit+amortizacija
Stupanj pokrića I	glavnica	dugotrajna imovina
Stupanj pokriča II	glavnica + dugoročne obveze	dugotrajna imovina

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 251

Najčešći pokazatelji zaduženosti su: [54]

A) Koeficijent zaduženosti

Koeficijent zaduženosti je najvažniji pokazatelj zaduženosti. U omjer stavlja ukupne obveze i ukupnu imovinu. Pokazuje koliki je dio imovine financiran zaduživanjem. Ukazuje na sposobnost poduzeća da pokrije sve svoje kratkoročne i dugoročne obveze prema kreditorima i investitorima. Vrijednost koeficijenta bi trebala biti manja od 50% (tolerira se do 70%). Što je koeficijent veći, veći je i rizik ulaganja u društvo. Stupanj rizika se povećava sa stupnjem zaduženosti poduzeća.

B) Koeficijent vlastitog financiranja

Što je stupanj samofinanciranja veći to su vjerovnici sigurniji i rizik poslovanja s tim poduzećem je manji. Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje u kojem omjeru vlastito financiranje sudjeluje u poslovanju poduzeća tj. koliki dio imovine je financiran iz vlastitog kapitala (glavnice). Njegova vrijednost bi trebala biti veća od 50%.

C) Koeficijent financiranja

Koeficijent financiranja pokazuje kolika je rizičnost ulaganja u neko poduzeće. Idealna vrijednost bi trebala iznositi 1:1. U slučaju visokog koeficijenta financiranja vrlo vjerojatno je da postoje poteškoće u vraćanju posuđenih sredstava.

D) Faktor zaduženosti

[54] Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 250

Faktor zaduženosti ukazuje na dinamičku zaduženost poduzeća te se utvrđuje na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Manji faktor zaduženosti znači i manju zaduženost. On pokazuje koliko godina je potrebno da se iz ostvarene zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmire ukupne obveze. Kontrola mjera za ovaj pokazatelj je pet godina, što znači da ako poduzeće može podmiriti sve svoje obveze unutar pet godina ono je solventno i nije prezaduženo.

E) Stupanj pokrića I i II

Stupanj pokrića I (zlatno bankarsko pravilo) i II (zlatno bilančno pravilo) zahtijevaju financiranje dugotrajne imovine iz dugoročnih izvora (vlastitih ili tuđih). Vrijednost stupnja pokrića I bi trebala iznositi najmanje 0,5, a vrijednost stupnja pokrića II uvijek bi trebala biti veća od 1 jer je poznato da dio dugoročnih izvora, zbog održanja likvidnosti mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine. Što je vrijednost veća, to bolje.

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Analizom pokazatelja aktivnosti, menadžment donosi ocjenu o efikasnom korištenju svojih resursa. U literaturi se javljaju i kao odnosi efikasnosti, odnosi obrtaja ili koeficijent obrtaja. Ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Vrijedi pravilo, da je bolje ako je vrijeme vezivanja ukupne i pojedine imovine što kraće.

Tablicom 5 prikazani su pokazatelji aktivnosti.

Tablica 5: Pokazatelji aktivnosti

Naziv stavke	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent obrta ukupne imovine	ukupni prihod	ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	ukupni prihod	kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	poslovi prihodi	potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	broj dana u godini (365)	koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 252

Najčešći pokazatelj aktivnosti su: [55]

A) Koeficijent obrta ukupne imovine

Koeficijent obrta ukupne imovine pokazuje koliko se puta ukupna imovina poduzeća obrne u tijeku jedne godine tj. koliko poduzeće uspješno koristi imovinu s ciljem stvaranja prihoda. Što je koeficijent veći, veća je aktivnost poduzeća.

B) Koeficijent obrta kratkotrajne imovine

Pokazuje koliko se puta kratkotrajna imovina poduzeća obrne u tijeku jedne godine. Pokazatelj se dobiva stavljanjem u odnos ukupnog prihoda i kratkotrajne imovine.

C) Koeficijent obrta potraživanja

U omjer stavlja prihod od prodaje i iznos na kontu potraživanja. Dobiveni rezultat prikazuje prosječno vrijeme naplate potraživanja.

3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda te pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Računaju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Ukoliko je vrijednost pokazatelja manja od 1, to znači da poduzeće ostvaruje gubitak.

Tablicom 6 prikazani su pokazatelji ekonomičnosti.

Tablica 6: Pokazatelji ekonomičnosti

Naziv stavke	Brojnik	Nazivnik
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihod	ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	poslovni prihodi	poslovni rashodi
Ekonomičnost financiranja	financijski prihodi	financijski rashodi

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 252

Najčešći pokazatelji ekonomičnosti su:[56]

[55] Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 251

A) Ekonomičnost ukupnog poslovanja

Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja utvrđuje se stavljanjem u omjer ukupnog prihoda i ukupnog rashoda. Društvo posluje ekonomično ako ostvaruje više prihoda nego li rashoda.

B) Ekonomičnost poslovnih aktivnosti

Pokazatelj ekonomičnosti poslovnih aktivnosti u omjer stavlja prihode ostvarene u poslovnim aktivnostima te rashode ostvarene u poslovnim aktivnostima. Poduzeće posluje ekonomično kada su prihodi od prodaje veći od rashoda od prodaje.

C) Ekonomičnost financiranja

Pokazatelj ekonomičnosti financiranja u odnos stavlja financijske prihode i financijske rashode.

3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Analiza profitabilnosti poduzeća predstavlja najvažnije dijelove financijske analize. Pokazuje sposobnost poduzeća da ostvari dobit u odnosu prema prihodima, imovini i kapitalu. Iskazuju snagu zarade poduzeća, tj. pokazuju ukupni efekt likvidnosti, upravljanja imovinom i dugom na mogućnost ostvarenja profita. Računaju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Razlikujemo neto i bruto profitnu maržu u obuhvatu poreza u brojniku pokazatelja.

Tablicom 7 prikazani su pokazatelji profitabilnosti.

Tablica 7: Pokazatelji profitabilnosti

Naziv stavke	Brojnik	Nazivnik
Neto profitna marža	neto dobit + kamate	ukupni prihod
Bruto profitna marža	dobit prije poreza + kamate	ukupni prihod
Neto rentabilnost imovine	neto dobit + kamate	ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	dobit prije poreza + kamate	ukupna imovina

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 253

[56] Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 251

A) Neto profitna marža

Pokazatelj neto profitne marže pokazuje koliko je % prihoda poduzeću ostalo nakon podmirenja svih troškova i poreza na dobit. Ostatak prihoda predstavlja dobitak, koji poduzeće raspodijeljuje dioničarima ili ulaže u poduzeće.

B) Bruto profitna marža

Pokazatelj bruto profitne marže pokazuje koliko % prihoda ostaje poduzeću nakon pokrića troškova za prodano, troškova administracije, uprave i prodaje, troškova financiranja, za podmirenje poreza na dobitak i dobitka nakon oporezivanja.

Pri utvrđivanju rentabilnosti imovine razlikujemo bruto i neto rentabilnost, te se uobičajeno računa i rentabilnost vlastitog kapitala.

3.3.6. Pokazatelji investiranja

Pokazatelji investiranja pokazuju uspješnost ulaganja u dionice. Osim podataka iz financijskih izvještaja potrebni su i podaci o dionicama, posebice o broju i tržišnoj vrijednosti dionica. Tržišna vrijednost dionica je dostupna na Zagrebačkoj burzi.[57]

Tablicom 8 prikazani su pokazatelji investiranja.

Tablica 8: Pokazatelji investiranja

Naziv stavke	Brojnik	Nazivnik
Dobit po dionici	neto dobit	broj dionica
Dividenda po dionici	isplaćene dividende	broj dionica
Ukupna rentabilnost dionice	dobit po dionici	tržišna cijena dionice
Dividendna rentabilnost dionice	dividenda po dionici	tržišna cijena dionice

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 254

[57] Zagrebačka banka d.d. (2019.): Interkapital vrijednosni papiri d.o.o.

Najčešće korišteni pokazatelji investiranja su:

A) Dobit po dionici

Zarada po dionici predstavlja iznos dobiti u novčanim jedinicama ostvarene po jednoj dionici. Dobit po dionici predstavlja atraktivnost ulaganja u poduzeće jer ukazuje na njegovu sposobnost stvaranja dobiti.

B) Dividenda po dionici

Pokazatelj dividende po dionici izražava iznos dividende koji će dioničar dobiti za svaku dionicu koju posjeduje. Inače je dobit po dionici veća od dividende po dionicu, no ukoliko je obrnuta situacija značit će da su dividende isplaćene iz zadržane dobiti. Dioničarima se u pravilu ne isplaćuje cijela neto dobit, već se po odluci glavne skupštine dioničarima isplaćuje dio dobiti, a dio se zadržava za zakonske pričuve, nove poslovne aktivnosti i dr.

Također, razlikujemo ukupnu i dividendnu rentabilnost dionice. To su pokazatelji rentabilnosti vlastitog kapitala.

3.4. Sustavi pokazatelja

Sustavi pokazatelja u osnovi se dijele na:[58]

- deduktivne (polazi od opće poznatih rezultata o poslovanju poduzeća na temelju kojih donosi zaključke o pojedinačnim slučajevima).
- induktivne (ispituje pojedinačne slučajeve i na temelju usklađenosti tih pojedinačnih pojava donosi zaključke o poslovanju poduzeća u cjelini) i

Najpoznatiji deduktivni sustav pokazatelja je Du Pont sustav, dok su induktivni sustavi Altmanov Z-score te Kralicev DF pokazatelj.

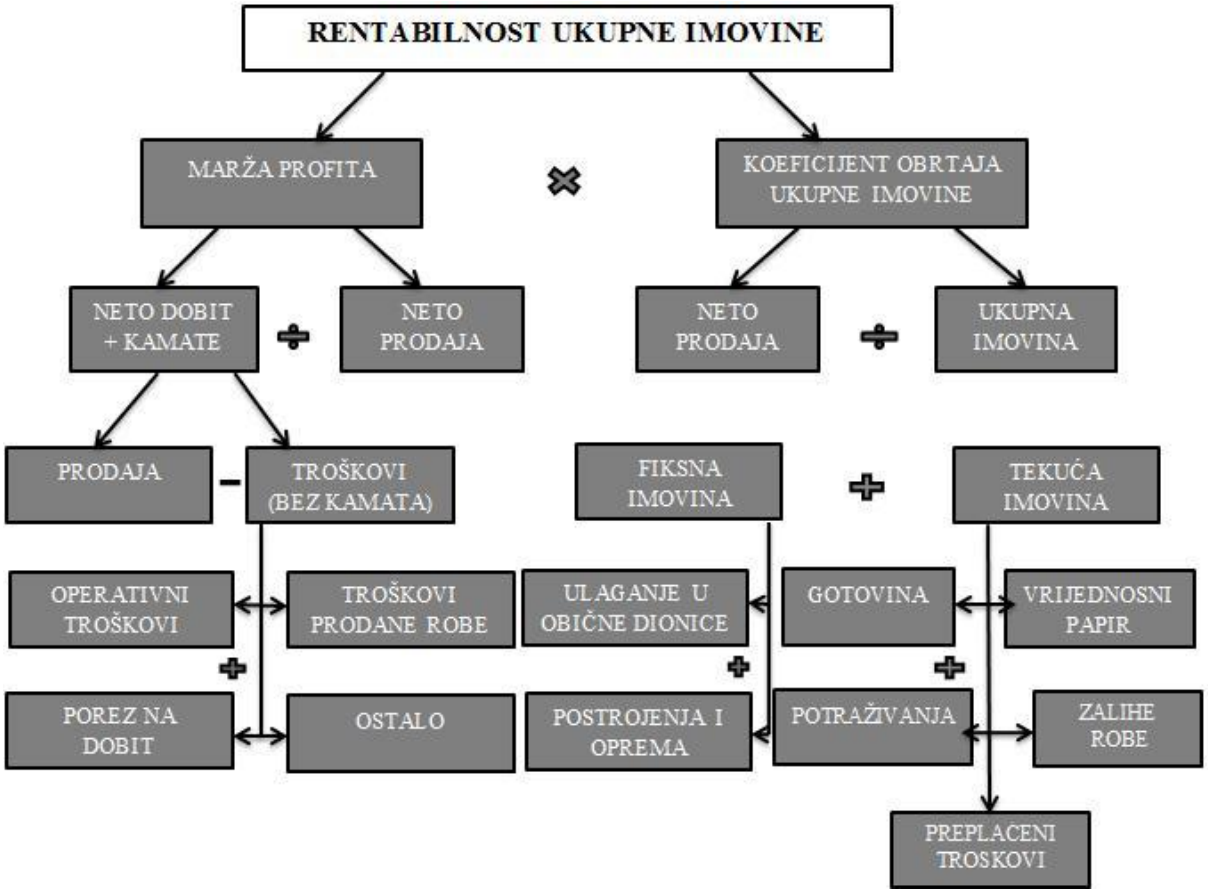
[58] Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 264

3.4.1. Du Pontov sustav pokazatelja

Du Pont sustav pokazatelja se upotrebljava za potrebe analize ali i za potrebe planiranja tj. upravljanja poslovanjem i razvojem poduzeća. Vršni pokazatelj koji odražava temeljni cilj poslovanja poduzeća je rentabilnost ukupne imovine bez obzira na to je li ta imovina pribavljena iz vlastitih ili tuđih izvora. Iz rentabilnosti, izvode se zahtjevi koje treba zadovoljiti na određenim nižim razinama poslovanja. Zbog toga Du Pontov sustav pokazatelja ima oblik piramide. Sve što je u piramidi ispod vršnog cilja, koji je u ovom slučaju rentabilnost ukupne imovine (ukupnog kapitala), hijerarhijski je podređeno upravo toj rentabilnosti. Du Pontov sustav pokazatelja prikazuje veze između faktora koji utječu na rentabilnost ukupne imovine. [59]

Slika 1 upućuje na to da je rentabilnost imovine moguće povećati povećanjem marže profita ili koeficijenta obrta ili čak smanjenjem jednog od dva faktora uz neproporcionalno veće povećanje drugog faktora piramide. Lijeva strana piramide, tj. marža profita, proizlazi iz podataka koji su zapisani u računu dobiti i gubitka. Desna strana piramide, tj. koeficijent obrta ukupne imovine, s izuzetkom neto prodaje, proizlazi iz podataka koji se nalazi u bilanci. Du Pontov sustav pokazatelja objedinjuje informacije koje proizlaze iz dva temeljna financijska izvještaja- bilance i računa i dobiti i gubitka. Stoga, Du Pontov sustav pokazatelja ima veću mogućnost izvještavanja o cjelini poslovanja nego što to imaju pojedinačni pokazatelji. [60]

[59] Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 265
[60] Ibid., str. 267

Slika 3: Du Pontov sustav pokazatelja (rentabilnost ukupne imovine)

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 265

3.4.2. Altmanov Z- score

Altmanov Z-score je sintetički pokazatelj koji predviđa stečaj poduzeća u roku od jedne ili dvije godine. Profesor Altman je s grupom istraživača razvio tehniku računanja ukupnog izraza uspješnosti poduzeća na malom broju pokazatelja koje je stavio u međusobni odnos i odredio intezitet utjecaja svakog od njih na ukupnu uspješnost. Izraz Z faktor se sastoji od pet pokazatelja tj. odnosa koji se množe s ponderima utjecaja i potom zbrajaju. Pri oblikovanju tog izraza, autori su se koristili poznatim iskustvenim normama u odnosima između pozicija bilance i računa dobiti i gubitka te iskustvenim normama do kojih su došli na temelju vlastitih istraživanja. [61]

Model koji je razvio profesor Altman sa suradnicima izgleda:

[61] Vujević, I. (2009.): Analiza financijskih izvještaja, ST- tisak, Split, str. 107-108

$$\mathbf{Z = 1{,}2\ X_1 + 1{,}4\ X_2 + 3{,}3\ X_3 + 0{,}6\ X_4 + 1{,}0\ X_5}$$

Ponderi su konstantne veličine dobivene na temelju empirijskih studija. Odnosi koji su predstavljeni od X_1 do X_5 se izračunavaju na sljedeći način:[62]

X_1 = tekuća aktiva / ukupna aktiva,
X_2 = zadržani dobitak / ukupna aktiva,
X_3 = operativni dobitak / ukupna aktiva,
X_4 = tržišna vrijednost glavnice / knjigovodstvena vrijednost ukupnih dugova,
X_5 = prihod od prodaje / ukupna aktiva.

Kontrolne mjere koje je utvrdio profesor Altman kako bi prikazao kako poduzeće posluje i vjerojatnost što će se s njim događati u budućnosti su:[63]

- Ako je „Z“ $>$ 3,0 poduzeće posluje vrlo dobro i ima blistavu budućnost,
- Ako je „Z“ $<$ 1,8 poduzeće posluje slabo i očekuje ga neuspjeh za najviše dvije godine,
- Ako je 1,8 $<$ „Z“ $<$ 3,0 poduzeće mora hitno ispitati svoje poslovanje.

3.4.3. Kralicev DF pokazatelj

Budući da je Altmanov Z-score pokazatelj nastao na uzorku američkih poduzeća, takav model je teško bilo primijeniti na europska poduzeća ako uzmemo u obzir različitost američkog i europskog gospodarskog okruženja. Zato je Kralicek na temelju bilance i računa dobiti i gubitka njemačkih, švicarskih i austrijskih poduzeća razvio model za procjenu poslovne krize u poduzeću. Kralicek također razdvaja „zdrava“ od „nezdravih“ poduzeća, te je razvio model za identificiranje krize u poduzeću. [64]

Na temelju statičkih i dinamičkih pokazatelja razvijen je sljedeći model: [65]

$$\mathbf{DF = 1{,}5\ X_1 + 8{,}08\ X_2 + 10\ X_3 + 5\ X_4 + 0{,}3\ X_5 + 0{,}1\ X_6}$$

Pri čemu je:

[62] Ibid., str. 108
[63] Vujević, I. (2009.): Analiza financijskih izvještaja, ST- tisak, Split, str. 108
[64] Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 272
[65] Ibid., str. 273

DF= Kralicev DF pokazatelj,

X_1 = čisti novčani tok / ukupne obveze,

X_2 = ukupna imovina / ukupne obveze,

X_3 = dobit prije kamata i poreza / ukupna imovina,

X_4 = dobit prije kamata i poreza / ukupni prihodi,

X_5 = zalihe / ukupni prihodi,

X_6 = poslovni prihodi / ukupna imovina.

Na temelju DF pokazatelja moguće je procijeniti financijsku stabilnost poduzeća, s tim da DF pokazatelj može poprimiti pozitivne i negativne vrijednosti.

U tablici 9 prikazane su kritične vrijednosti DF pokazatelja s pripadajućom ocjenom financijske stabilnosti.

Tablica 9: Kritične vrijednosti DF pokazatelja s pripadajućom ocjenom financijske stabilnosti

Vrijednost DF pokazatelja	Financijska stabilnost
>3,0	izvrsna
>2,2	vrlo dobra
> 1,5	dobra
>1,0	osrednja
>0,3	loša
≤0,3	početak insolventnosti
≤0,0	umjerena insolventnost
≤ - 1,0	izrazita insolventnost

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 279

Što je vrijednost pokazatelja veća, to poduzeće bolje posluje. Negativna vrijednost ovog pokazatelja ukazuje na umjerenu, odnosno, izrazitu insolventnost.

4. ANALIZA POSLOVANJA NA PRIMJERU: „ATLANTIC GRUPA D.D.“

U ovom dijelu diplomskog rada prikazana je financijska pozicija i uspješnost poduzeća Atlantic Grupa d.d. u razdoblju od 2015. do 2018. godine kombinacijom metoda financijske analize. Korištene su skupine financijskih pokazatelja, Du Pontov sustav pokazatelja, Altmanov Z-score i Kralicev DF pokazatelj.

4.1. Općenito o Atlantic Grupi d.d.

Atlantic Grupa d.d. je hrvatska multinacionalna kompanija tj. jedna od vodećih prehrambenih kompanija u regiji s poznatim regionalnim robnim markama koje, uz asortiman vanjskih partnera, podržavaju snažan vlastiti sustav distribucije u regiji.

U svom poslovanju objedinjuje proizvodnju, razvoj, prodaju i distribuciju robe široke potrošnje. Proizvodi Atlantic Grupe imaju značajnu prisutnost u Rusiji, zemljama ZND-a i zapadne Europe. Atlantic Grupa d.d. jedan je od najdinamičnijih poslovnih sustava u regiji, koji značajan dio poslovanja ostvaruje u EU. Uporište uspješnog razvoja su zaposlenici, promišljena strategija, fleksibilnost i snažni brendovi.[66]

Atlantic Grupa d.d. od svog osnivanja poslovne aktivnosti temelji na Kodeksu korporativnog upravljanja. Prema Kodeksu društvo je obvezno sastavljati svoje financijske izvještaje u skladu s međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, vodeći pri tome računa o suvremenim međunarodnim tendencijama u financijskom izvještavanju te o zahtjevima tržišta. [67]

[66] Atlantic Grupa d.d. : Organizaciska struktura [internet], raspoloživo na: https://www.atlantic.hr/hr/, [21.09.2019.]

[67] Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (2007): Kodeks korporativnog upravljanja, [Internet], raspoloživo na: https://www.hanfa.hr/getfile/6627/Kodeks%20 korporativnog%20upravljanja.pdf, [25.09. 2019], str 22.

4.2. Analiza bilance poduzeća Atlantic Grupe d.d. od 2015. do 2018. godine

4.2.1. Horizontalna analiza bilance

Provedena je horizontalna analiza bilance u razdoblju od 2015. do 2018. godine kako bi se uvidjelo kretanje i promjene glavnih stavki u pojedinom razdoblju u odnosu na prethodno razdoblje. U prilogu 1 prikazana je horizontalna analiza poduzeća Atlantic Grupa d.d.

Nakon provedene horizontalne analize uočeno je kako je dugotrajna imovina do 2017. godine rasla u odnosu na prethodne godine, dok je u 2017. za 4 % manja u odnosu na 2016., a u 2018. godini se također smanjuje za dodanih 2 % u odnosu na 2017. godinu. Među stavkama dugotrajne imovine najveći porast javlja se kod ulaganja u vrijednosne papire u 2018. godini.

Kratkotrajna imovina u posljednja dva razdoblja raste u odnosu na prethodna. U 2018. godini kratkotrajna imovina veća je za 38 % u odnosu na 2017. godinu. Potraživanja od kupaca najveći rast su imala u 2015. godini, dok u 2018. potraživanja od kupaca padaju za 46 % u odnosu na prethodnu godinu. Mali udio kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini ukazuju na moguće probleme likvidnosti poduzeća.

Ukupna aktiva bilježi smanjenje od 3 % u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu.

Što se pasive tiče, ukupni kapital se od 2015. godine smanjuje sve do 2018. godine kada raste za 1% u odnosu na 2017. godinu. Najveći porast u 2018. godini imaju rezerviranja u iznosu od 223% u odnosu na prethodnu godinu. Kratkoročne obveze se smanjuju kroz sva četiri razdoblja.

Ukupna pasiva bilježi jednaka kretanja kao i ukupna aktiva.

4.2.2. Vertikalna analiza bilance

Nakon horizontalne analize bilance, provedena je vertikalna analiza kako bi se utvrdio udio pojedine stavke u ukupnoj imovini. U prilogu 2 je prikazana vertikalna analiza poduzeća Atlantic Grupa d.d.

Vertikalnom analizom vidljivo je da najveći udio u ukupnoj imovini od 2015. do 2018. godine čini dugotrajna imovina kroz ulaganja u dionice u ovisna društva. U odnosu na dugotrajnu

imovinu, kratkotrajna imovina tijekom sva četiri razdoblja ima mali udio koji se kreće u intervalu od 3 % do 7 % udjela u ukupnoj imovini kroz potraživanja od kupaca i potraživanja od povezanih poduzetnika.

Unutar pasive, očekivano najveći udio tijekom sva četiri razdoblja ima kapital sa svim svojim stavkama, od kojih se najviše ističe kapitalna dobit sa 54 % udjela u ukupnim izvorima imovine u posljednja dva razdoblja. Iza kapitalne dobiti, slijede dionički kapital i zadržana dobit tijekom sva četiri razdoblja.
Kod dugoročnih obveza vidljiva je mala zastupljenost obveza za primljene kredite od 2016. do 2018. godine u jednakom iznosu od 12 % u odnosu na ukupne izvore imovine. Također, kod analize udjela kratkoročnih obveza vidljiv je najveći udio obveza za primljene kredite koji iznosi 27% u 2015. godini, zatim opadao te u 2018. godini iznosio 12 %.
Ukupni kapital poduzeća je dvostruko više zastupljen u ukupnim izvorima imovine u odnosu na ukupne obveze poduzeća.

4.3. Analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Atlantic Grupe d.d.

4.3.1. Horizontalna analiza

Provedbom horizontalne analize računa dobiti i gubitika istražene su promjene najvažnijih stavki unutar četverogodišnjeg razdoblja.

Iz tablice u prilogu 3 vidljivo je da poslovni prihodi kontinuirano rastu iz godine u godinu te su u 2018. godini veći za 26% u odnosu na 2017.

Poslovni rashodi također rastu iz godine u godinu bez negativnih stopa rasta kroz sva četiri razdoblja. U 2018. godini poslovni rashodi su čak za 51% veći u odnosu na 2017. što je ujedno i najveći porast u promatranom razdoblju glede poslovnih aktivnosti poduzeća.

Financijski prihodi u 2016.godini drastično padaju za 71% u odnosu na 2015., da bi u 2017. porasli za 92 %, a u 2018. za 32%.

Financijski rashodi se također smanjuju u 2016., da bi u ostatku promatranog razdoblja nastavili s rastom.

4.4. Analiza poslovanja poduzeća Atlantic Grupa d.d. putem financijskih pokazatelja

Budući da su vlasnici poduzeća zainteresirani za dugoročnu profitabilnost i sigurnost, a menadžeri poduzeća za sve aspekte financijske analize kako bi se osigurala i kratkoročna i dugoročna financijska stabilnost, provedena je financijska analiza uz pomoć financijskih pokazatelja.

U nastavku su prikazani rezultati analize putem financijskih pokazatelja na temelju dostupnih informacija u financijskim izvještajima poduzeća Atlantic Grupa d.d. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

4.4.1. Pokazatelji likvidnosti

Tablica 10: Pokazatelji likvidnosti poduzeća Atlantic Grupa d.d.

Naziv stavke	2015.	2016.	2017.	2018.
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,166	0,197	0,268	0,452
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,005	0,024	0,024	0,030
Koeficijent financijske stabilnosti	1,306	1,193	1,182	1,146
Neto obrtni kapital	-357.799.828	-240.912.542	-219.268.722	-134.543.439

Izvor: izrada autorice

Koeficijent tekuće likvidnosti u četverogodišnjem razdoblju ne zadovoljava idealnu iskustvenu vrijednost prema kojoj tekući odnos treba biti 2 ili veći od 2, što znači da poduzeće ne može svojom kratkotrajnom imovinom podmiriti svoje kratkoročne obveze, tj. raspoloživim novcem ne može podmiriti svoje dospjele kratkoročne obveze. Poduzeće bi se moglo suočiti sa situacijom nepravodobnog podmirenja svojih obveza, odnosno postoji mogućnost da poduzeće ostane bez sredstava za podmirenje svojih kratkoročnih obveza. Stoga, zaključuje se da poduzeće Atlantic Grupa d.d. nema dovoljno likvidnih sredstava, što znači da će se dio kratkoročnih obveza dijelom financirati dugotrajnom imovinom.

Prema koeficijentu trenutne likvidnosti, koji treba biti manji od 0,1, vidljivo da je poduzeće u sva četiri razdoblja sposobno podmiriti svoje kratkoročne obveze. Međutim, ovaj koeficijent

često dovodi do zablude naročito zbog značajnih uplata na žiro računu u trenutku računanja pokazatelja.

Koeficijent financijske stabilnosti koji mora biti manji od 1, također ukazuje na smanjenu likvidnost i financijsku stabilnost, što znači da poduzeće nema dovoljno radnog kapitala (kvalitetnih dugoročnih izvora) kojim bi financiralo dugotrajnu imovinu te dio dugotrajne imovine financira iz kratkoročnih izvora, što dokazuje i negativan pokazatelj neto obrtng kapitala. Daljnji rast ovog pokazatelja ne bi bio dobar jer bi to značilo rast deficita radnog kapitala, odnosno da poduzeće dio svoje dugotrajne imovine sve više financira iz kratkoročnih izvora.

Neto obrtni kapital u promatranom razdoblju je negativan što ukazuje na to da je kratkotrajna imovina manja od kratkoročnih obveza, te da poduzeće ne zadovoljava minimaln iznos minimaln iznos obrtnog kapitala.

Pokazatelji likvidnosti ukazuju na tendencije rasta likvidnosti što dokazuje rast koeficijenta tekuće i trenutne likvidnosti od 2015. do 2018. godine, dok koeficijent financijske stabilnosti ukazuje na tendencije pada što znači da se likvidnost i financijska stabilnost povećavaju. Povećanje likvidnosti je rezultat smanjenja kratkoročnih obveza za 18% u 2018. godini i povećanja likvidne kratkotrajne imovine za 38% (novac i potraživanja) u posljednjem promatranom razdoblju u odnosu na prethodnu godinu. Radni kapital je negativan ali vidljivo je da ima trend raste te da se od 2015. do 2018. godine povećava.

4.4.2. Pokazatelji zaduženosti

Tablica 11: Pokazatelji zaduženosti poduzeća Atlantic Grupa d.d.

Naziv stavke	2015.	2016.	2017.	2018.
Koeficijent zaduženosti	0,268	0,311	0,318	0,310
Koeficijent vlastitog financiranja	0,732	0,689	0,682	0,690
Koefijent financiranja	0,366	0,451	0,466	0,449
Faktor zaduženosti	3,625	3,224	4,772	10,234
Stupanj pokrića I	0,766	0,715	0,718	0,741
Stupanj pokrića II	0,774	0,848	0,858	0,911

Izvor: izrada autorice

Prema pokazateljima zaduženosti u sva četiri razdoblja utvrđeno je da se poduzeće uglavnom financira iz vlastitih izvora. Iz tablice 11 je vidljivo da se koeficijent vlastitog financiranja kreće u rasponu od 68% do 73%, dok se koeficijent zaduženosti kreće u rasponu od 26% do 32%, čime je vidljivo da obveze društva ne prelaze ukupnu imovinu društva. Koeficijent zaduženosti se tijekom promatranog razdoblja kreće u relativno jednakim iznosima.

Stupanj pokrića I i II iznose manje od 1,0 što ne zadovoljava idealnu vrijednost pokazatelja te ukazuju na to da se dugotrajna imovina ne može financirati iz vlastitih izvora, tj. vlastitih izvora uvećanih za dugoročne obveze, već se treba koristiti i kratkoročnim izvorima.

4.4.3. Pokazatelji aktivnosti

Tablica 12: Pokazatelji aktivnosti poduzeća Atlantic Grupa d.d.

Naziv stavke	2015.	2016.	2017.	2018.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,127	0,083	0,172	0,228
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	2,966	2,358	3,499	3,360
Koeficijent obrta potraživanja	1,844	2,533	2,731	1,837
Trajanje naplate potraživanja u danima	197,924	144,080	133,643	198,656

Izvor: izrada autorice

Budući da pokazatelji aktivnosti prikazuju brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, koeficijent obrta ukupne imovine kreće se u rasponu od 0,08 do 0,2, znači da poduzeće na 1 kn imovine ostvaruje 0,2 kn prihoda. Poželjno je da je pokazatelj što veći. Iz tablice 12 vidljivo je da u posljednja dva razdoblja pokazatelj ima tendenciju rasta.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine kreće se u rasponu od 2,23 do 3,5, što znači da poduzeće na 1 kunu kratkotrajne imovine ostvaruje 3,5 kn prihoda. Koeficijent ukazuje na učinkovitost korištenja kratkotrajne imovine u ostvarivanju prihoda. Iz tablice 12 vidljivo je da pokazatelj ima tendenciju pada u posljednjem razdoblju.

Najniže vrijednosti koeficijenata ukupne imovine i obrta kratkotrajne imovine ostvarene su u 2016. godini. Što je veći koeficijent znači da je veća učinkovitost i efikasnost poduzeća.

Za koeficijent obrta potraživanja je poželjno da bude što veći kako bi vrijeme naplate potraživanja bilo što kraće. Iz tablice 12 vidljivo je da koeficijent obrta potraživanja kroz vrijeme varira. U prva tri razdoblja koeficijent obrta potraživanja ukazuje na tendencije rasta, a u posljednjem razdoblju opada što znači da se trajanje naplate potraživanja produžava. Uočava se da je vrijeme naplate potraživanja u rasponu od 133 do 199 dana, na temelju čega se zaključuje da poduzeće ima problema u naplaćivanju potraživanja od kupaca.

4.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Tablica 13: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Atlantic Grupa d.d.

Naziv stavke	2015.	2016.	2017.	2018.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,643	0,916	1,018	1,268
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,166	0,934	1,003	0,834
Ekonomičnost financiranja	3,650	0,797	1,036	2,772

Izvor: izrada autorice

Pokazatelji ekonomičnosti izračunati su na temelju stavki iz računa dobiti i gubitka, te prikazuju koliko se prihoda ostvari po jedini rashoda.

Iz tablice 13 je vidljivo da pokazatelji ekonomičnosti variraju kroz razdoblje od četiri godine.

Može se primijetiti da u 2016. godini pokazatelji ekonomičnosti padaju ispod 1, što znači da je poduzeće ostvarivalo veće rashode nego li prihode. Ekonomičnost ukupnog poslovanja u posljednja dva razdoblja pokazuje tendencije rasta te u 2018. godini iznosi 1,26. Ekonomičnost poslovnih aktivnosti u posljednjem razdoblju pada, dok ekonomičnost financiranja u posljednjem razdoblju raste te iznosi 2,77. Sveukupno gledajući, dolazi se do zaključka da poduzeće Atlantic Grupa d.d. posluje donekle ekonomično u posljednja dva razdoblja iako su pokazatelji ekonomičnosti tek nešto veći od 1. S obzirom na to da poduzeće raspolaže s visokim udjelom vlastitog kapitala, problem niskih pokazatelja ekonomičnosti (posebice poslovnih aktivnosti) može biti u korištenju vlastitog kapitala prilikom obavljanja djelatnosti.

4.4.5. Pokazatelji profitabilnosti

Tablica 14: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Atlantic Grupa d.d.

Naziv stavke	2015.	2016.	2017.	2018.
Neto profitna marža	51,13%	5,02%	5,61%	23,13%
Bruto profitna marža	50,83%	5,01%	5,82%	23,76%
Neto rentabilnost imovine	6,51%	0,42%	0,96%	5,28%
Bruto rentabilnost imovine	6,47%	0,41%	1,00%	5,42%
Rentabilnost ukupnog kapitala	6,86%	-1,10%	0,38%	6,78%

Izvor: izrada autorice

Iz tablice 14 je vidljivo da poduzeće ostvaruje niske stope profitne marže ali da u svim godinama ostvaruje povrat na uloženu imovinu. Od 2016. godine dolazi do rasta neto profitne marže i bruto profitne marže, što znači da poduzeće ostvaruje dobit na 1 kunu prodaje. Neto profitna marža u 2018. godini iznosi 23,13%, što znači da poduzeće na 1 kunu prodaje dobiva 0,23 kn dobiti. Bruto profitna marža u 2018. godini iznosi 23,76% što znači da poduzeće na 1 kunu prodaje ostvaruje 0,23 kn dobiti. Iako poduzeće bilježi niske pokazatelje profitne marže, oni ukazuju na tendencije rasta te se očekuje njihovo daljnje povećanje.

Stope rentabilnosti ukupnog kapitala kroz vrijeme variraju, ali u posljednjem razdoblju iznose 6,78% što je veće od iznosa rentabilnosti imovine. U 2018. godini poduzeće na jednu kunu kapitala ostvaruje 0,0678 kn dobiti. U tom slučaju isplati se koristiti tuđim kapitalom.

Najviši pokazatelji su ostvareni u 2015. godini, zatim drastično opali u 2016. godini, a potom nastavili rasti.

4.4.6. Pokazatelji investiranja

Pomoću pokazatelja investiranja mjeri se uspješnost ulaganja u dionice poduzeća. Za izračun pokazatelja potrebni su podaci o broju dionica i njihovoj tržišnoj vrijednosti.

U tablici 15 prikazani su podaci nužni za izračun pokazatelja koji su dostupni na Zagrebačkoj burzi d.d.

Tablica 15: Tržišna vrijednost dionice Atlantic Grupe d.d.d u razdoblju od 2015. do 2016.godine

Naziv stavke	2015.	2016.	2017.	2018.
Broj dionica	3.334.300	3.334.300	3.334.300	3.334.300
Tržišna vrijednost dionice	832,00	882,00	861,00	1.160,00
Dividenda	40.009.260	40.011.635	44.983.987	66.673.620

Izvor: Zagrebačka burza

Tablica 16: Pokazatelji investiranja poduzeća Atlantic Grupa d.d.

Naziv stavke	2015.	2016.	2017.	2018.
Dobit po dionici	25,02	-3,82	1,28	22,94
Dividenda po dionici	12,00	12,00	13,49	20,00
Odnos isplate dividendi	0,48	-3,14	10,50	0,87
Odnos cijene i dobiti po dionici	33,25	-230,90	670,30	50,57
Ukupna rentabilnost dionice	3,01%	-0,43%	0,15%	1,98%
Dividendna rentabilnost dionice	1,44%	1,36%	1,57%	1,72%

Izvor: izrada autorice

Iz tablice 16 vidljivo je da je dobit po dionici bila najviša u 2015. godini u iznosu od 25,02 kn, dok je gubitak po dionici zabilježen u 2016. godini. U posljednja dva razoblja dobit po dionici raste, a u 2018. godini iznosi 22,94 kn što je približno najvišem iznosu iz 2015. godine.

Dividenda po dionici (DPS) ima tendenciju rasta kroz sva četiri razdoblja, te u 2018. godini iznosi 20 kn po jednoj dionici. Najčešće je dobit po dionici veća od dividende po dionici što je i u ovom slučaju.

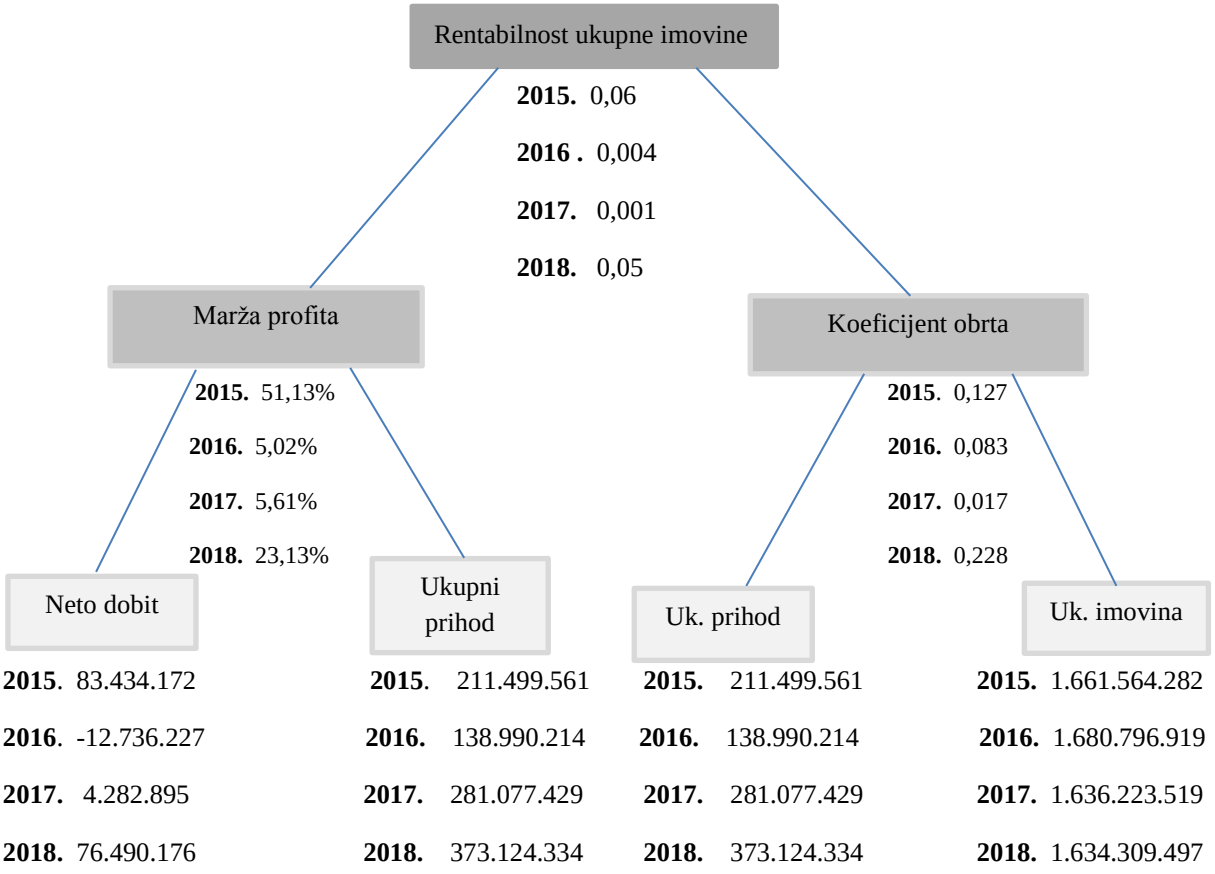
Odnos cijene i dobiti (P/E) pokazuje koliko je puta cijena dionice veća od dobiti po dionici. Vrijednost ovog pokazatelja je najviša u 2017. godini, što znači da je tržišna cijena dionice bila 670 puta veća od dobiti po dionici što nije povoljno. U 2018. godini tržišna vrijednost dionice je 50,57 puta veća od dobiti po dionici. Smanjenje tog pokazatelja, upućuje na povećanje tržišne cijene po dionici i/ili dobiti po dionici.

S druge strane, dioničarima je najvažnija ukupna rentabilnost dionice. Ovaj pokazatelj u sva četiri razdoblja ima nisku razinu vrijednosti, a u 2016. godini je pokazatelj ukupne rentabilnosti negativan.

4.5. Analiza poslovanja poduzeća Atlantic Grupa d.d. putem sustava pokazatelja

Nakon provedene analize putem financijskih pokazatelja koji obuhvaćaju pojedine segmente poslovanja, provedena je analize putem sustava pokazatelja koji nastoje obuhvatiti čitav segment poslovanja. Analiza sustava pokazatelja obuhvaća Du Pontov sustav, Altmanov Z-Score te Kralicev DF pokazatelj.

4.5.1. Du Pontov sustav pokazatelja

Slika 4: Du Pontov sustav pokazatelja Atlantic Grupe d.d.

Izvor: izrada autorice

Slika 4 predstavlja prikaz sustava pokazatelja koje obuhvaća Du Pontov model. Vidljivo je da je najbitniji cilj modela rentabilnost imovine bez obzira je li ta imovina financirana iz vlastitih ili tuđih izvora. Nastoje se prikazati faktori koji utječu na rentabilnost imovine. Iz prikaza je vidljivo da se rentabilnost imovine može povećati povećanjem marže profita ili koeficijentom obrta.

U 2018. godini Atlantic Grupa d.d. ostvaruje ukupne prihode od 373 MIL kuna što je za 61 % više nego li u 2017. godini. Ukupni rashodi u 2018. godini bili su oko 294 MIL te je neto dobit u 2018. godini iznosila 76 MIL kuna, što je za 48 % više u odnosu na prethodnu godinu. Vidljivo je da rastom prodaje raste neto dobit, zatim marža profita, što u konačnici dovodi i do rasta rentabilnosti imovine u 2018. godini.

Desna strana Du Pont sustava pokazuje utjecaj upravljanja imovinom na rentabilnost imovine. Ukupna imovina u 2018. godini rasla je za 0,1 % u odnosu na prethodnu, ukupni prihodi povećali su se za 61 % što je dovelo do rasta koeficijenta obrtnog kapitala s 0,017 na 0,228. To znači da se sredstva brže obrću nego li prošlu godinu što dovodi do rasta rentabilnosti imovine.

4.5.2. Altmanov Z- score

Tablica 17: Altmanov Z- score

Naziv stavke	2015.	2016.	2017.	2018.
X1	0,043	0,035	0,049	0,068
X2	0,071	0,093	0,060	0,022
X3	0,010	-0,005	0,000	-0,023
X4	6,275	5,701	5,550	7,682
X5	0,072	0,071	0,088	0,108
Z SCORE=	4,022	3,647	3,562	4,753

Izvor: izrada autorice

Iako kretanje Altmanovog Z pokazatelja sve do 2018. godine varira, ipak ukazuje na to da poduzeću Atlantic ne prijeti bankrot u narednim godinama. Vrijednost pokazatelja u svim godinama je veća od kritične vrijednosti 3,0, dok je u 2018. godini vrijednost pokazatelja najveća. U 2018. godini Z- score raste zbog porasta temeljnog kapitala za 1% u odnosu na prethodnu godinu.

4.5.3. Kralicev DF pokazatelj

Tablica 18: Kralicev DF pokazatelj

Naziv stavke	2015.	2016.	2017.	2018.
X1	0,204	-0,015	0,030	0,206
X2	3,872	3,365	3,277	3,669
X3	0,010	-0,005	0,000	-0,023
X4	0,082	-0,063	0,001	-0,102
X5	0,000	0,000	0,000	0,000
X6	0,073	0,073	0,093	0,117
DF	**3,925**	**2,310**	**2,686**	**2,516**

Izvor: izrada autorice

Prema rezultatima dobivenim računanjem Kralicevog DF pokazatelja vidljivo je da poduzeće posluje vrlo dobro. Najveća vrijednost pokazatelja je u 2015. godini kada iznosila 3,925 što znači da je poslovanje poduzeća bilo zadovoljavajuće. Nakon 2015. pokazatelj varira između 2,3 i 2,6 što se također može ocijeniti dobrim poslovanjem.

Za pokazatelj DF vrijedi kao i kod Atlmana, što je vrijednost pokazatelja veća, to je bolje.

4.6. Komparativna analiza s konkurentnim poduzećem Orbico d.d.

4.6.1. Općenito o poduzeću Orbico d.o.o.

Orbico grupa jedna je od vodećih distributera velikog broja globalno zastupljenih marki vrhunske kvalitete, koje obuhvaćaju širok asortiman proizvoda. Tako raznolik asortiman proizvoda i robnih marki zahtijeva visok stupanj fleksibilnosti, otvorenost prema stalnim promjenama, fleksibilnu i prilagodljivu organizaciju te ulaganja u razvoj ljudi i robnih marki. Nudi potpuna poslovna rješenja za prodaju i distribuciju, logističke usluge, marketing i usluge upravljanja robnim markama za velik broj različitih industrija i poslovnih područja.

Orbico surađuje s više od 70 dobavljača, upravlja sa više od 500 globalnih i lokalnih robnih marki te opskrbljuje više od 80.000 kupaca.

4.6.2. Komparativna analiza temeljena na izabranim pokazateljima

Tablica 19: Odabrani pokazatelji poduzeća Orbico d.o.o.

Naziv stavke	2015.	2016.	2017.	2018.
Ukupni prihodi	2.828.924.776	2.819.494.320	2.929.149.000	2.991.207.000
Ukupni rashodi	2.770.385.446	2.764.362.959	2.848.710.000	2.917.286.000
Bruto dobit	58.539.330	55.131.361	80.439.000	73.921.000
Neto dobit	58.539.330	55.131.361	80.439.000	73.921.000
Bruto marža	2,6%	2,6%	3,4%	2,9%
Koeficijent zaduženosti	0,72	0,75	0,74	0,76
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,98	0,82	0,64	0,54

Izvor: izrada autorice

Iz odabranih podataka vidljivo je da Orbico u svim godinama ostvaruje dobitak tekuće godine, u odnosu na poduzeće Atlantic koji u 2016. godini bilježi gubitak tekuće godine.

Pokazatelj profitne marže vidno ukazuje na to da je profitna marža Orbica u svim razdobljima manja nego li kod poduzeća Atlantic, što znači da Orbicu nakon podmirenja proizvodnih troškova ostaje mnogo manje prihoda za podmirenje troškova poreza na dobit i za ostvarenje dobitka.

Također, iz tablice je vidljivo da nijedno poduzeće ne zadovoljava uvjet likvidnosti, već za oba poduzeća postoji mogućnost suočavanja s problemom u podmirivanju svojih kratkoročnih obveza. Koeficijent likvidnosti poduzeća Atlantic ima tendenciju rasta, dok koeficijent likvidnosti kod Orbica ima tendenciju pada u promatranom razdoblju.

S druge strane, koeficijent zaduženosti poduzeća Orbico se kreće u relativno jednakim iznosima kroz razdoblje i iznosi preko 70% što znači da je poduzeće poprilično zaduženo, dok je s druge strane, koeficijent zaduženosti poduzeća Atlantic uglavnom ispod 30% što znači da poduzeće ne pokriva svoje obveze zaduživanjem već se koristi vlastitim izvorima, što nije slučaj kod Orbica.

Donosi se zaključak da je Atlantic Grupa d.d. u boljoj poziciji u odnosu na poduzeće Orbico d.o.o. Ni jedno poduzeće ne udovoljava uvjetu likvidnosti, ali rezultati financijskih pokazatelja za Orbico ukazuju na veliku zaduženost poduzeća tj. poduzeće se dominantno financira iz tuđih izvora te postoji velika mogućnost da se poduzeće Orbico suoči s problemom u podmirivanju svojih obveza.

4.7. Zaključak analize poslovanja Atlantic Grupe d.d.

Prema rezultatima horizontalne i vertikalne analize, u strukturi imovine najveći udio ima dugotrajna imovina koja se smanjuje kroz prodaju materijalne imovine i dugotrajne financijske imovine, zbog čega dolazi do porasta potraživanja prema kupcima i povezanim poduzetnicima. Pararelno s porastom dugotrajne imovine, dolazi do rasta kratkotrajne imovine što se najviše očituje kroz potraživanja i dane zajmove i depozite. Poduzeće iz godine u godinu ostvaruje sve veće prihode, ali i rashode koji rastu po manjoj stopi od prihoda. Stoga poduzeće ostvaruje dobitak tekuće godine u svim razdobljima osim u 2016. godini. U 2016. ukupni rashodi su veći od ukupnih prihoda zbog velikog pada financijskih prihoda što se odrazilo na pad ukupnih prihoda. Dolazi do pada danih zajmova i depozita što se odražava na pad prihoda od kamata kroz financijske prihode, što je vidljivo u tablici u prilogu 1. Kod poslovnih prihoda najveći udio je ostvaren kroz prodaju tj. prihode od prodaje koji imaju tendenciju rasta kroz sva četiri promatrana razdoblja. Poslovni rashodi također imaju tendenciju rasta i posebno je važno naglasiti kako iz godine u godinu rastu troškovi za plaće zaposlenicima i amortizacija. Financijski rashodi kroz vrijeme variraju, ali su konstantno manji u odnosu na poslovne prihode što ukazuje da poduzeće nema financijskih poteškoća te nema pretjerane troškove koji nastaju kao rezultat korištenja tuđeg kapitala.

Analizom poslovanja utemeljenoj na financijskim pokazateljima, utvrđeno je da poduzeće nije likvidno, tj. da nezadovoljava kritičnu vrijednost likvidnosti koja je jednaka 2, ali koeficijent likvidnosti ukazuje na tendencije rasta kroz promatrano razdoblje. Problem je kod pokazatelja financijske stabilnosti koji ukazuje na nedostatak radnog kapitala kojim se financira dugotrajna imovina. Međutim, horizontalnom analizom je utvrđeno da kratkotrajna imovina ima tendenciju rasta dok kratkoročne obveze opadaju što naposlijetku dovodi do povećanja radnog kapitala. Međutim, zbog nedostatka radnog kapitala poduzeće mora dio kratkoročnih obveza podmirivati prodajom dugotrajne imovine što se protivi pravilima dobrog upravljanja. Pokazatelj zaduženosti ukazuje na to da se poduzeće kroz sva razdoblja financira iz vlastitih izvora, te da nije pretjerano zaduženo. Koeficijent obrta ukupne imovine ukazuje na tendencije rasta, dok koeficijent obrta potraživanja tendira ka nižim razinama, što je posljedica teže naplate potraživanja, odnosno produljavanja vremena naplate. Upotrebom pokazatelja ekonomičnosti dolazi se do zaključka da poduzeće posluje donekle ekonomično. Iako su pokazatelji tek nešto veći od 1, poduzeće posluje s dobitkom u posljednja dva razdoblja. Pokazatelji profitabilnosti su na niskoj razini, ali ukazuju na tendencije rasta.

Razlog niske razine pokazatelja profitabilnosti može biti rast troškova administracije, distribucije i financiranja, što smanjuje operativni profit. Sudeći po pokazateljima investiranja koji u posljednja dva razdoblja imaju pozitivan trend, zarada po dionici i dividenda po dionici rastu, što stvara privlačnost ulaganja u poduzeće kod investitora.

Teško je odrediti zašto poduzeće ima niske pokazatelje ekonomičnosti i likvidnosti s obziron da raspolaže s visokim udjelom kapitala. Jedna od mogućnosti je problem u korištenju vlastitog kapitala pri obavljanju djelatnosti. Na temelju financijske analize ne može se zaključiti da rezultati ukazuju na perspektivno poslovanje, zbog nedostatka kratkotrajne imovine za održavanje odgovarajućeg stupnja likvidnosti, niskih pokazatelja aktivnosti i slabe rentabilnosti imovine. Moguće da postoji problem u korištenju resursa od strane menadžmenta koji bi resurse trebao kvalitetnije usmjeriti i sanirati troškove koji poništavaju rast operativnog profita.

Na temelju dobivenih razultata Altmanova Z-scora, zaključeno je da poduzeću ne prijeti bankrot te mu se predviđa perspektivno poslovanje i sigurnu budućnost. S obzirom da je Altmanov model prilagođen američkim poduzećima koja se značajno razlikuju od europskih, izračunat je i Kralicev DF pokazatelj koji je potvrdio rezultate Altmanova modela te također Atlantic svrstao u skupinu poduzeća koja posluju jako dobro.

Da bi se usporedila uspješnost poslovanja poduzeća Atlantic s konkurentom iz iste industrije, za primjer je uzeto poduzeće Orbico d.o.o.. Usporedba se izvršila na temelju nekoliko odabranih pokazatelja. Analizom je zaključeno da se poduzeće Atlanic Grupa nalazi u boljoj poziciji od poduzeća Orbico zato što rezultati financijskih pokazatelja ukazuju na probleme s likvidnošću i prevelikom zaduženosti.

5. ZAKLJUČAK

U Republici Hrvatskoj, svaki poduzetnik je obvezan sastavljati financijske izvještaje sukladno Zakonu o računovodstvu. Financijski izvještaji pružaju informacije unatrnjim i vanjskim korisnicima o poduzetim aktivnostima i rezultatima. Prema Zakonu, temeljni financijski izvještaji su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala te bilješke koje predstavljaju nadopunu glavnih stavki iz financijskih izvještaja. Financijski izvještaji su glavni javno dostupni izvor informacija o rezultatima poslovnih transakcija. Međutim, kako bi se podaci iz financijskih izvještaja pretvorili u korisne informacije potrebno je provesti analizu financijskih izvještaja. Analiza podrazumijeva primjenu analitičkih pravila i tehnika na financijske izvještaje kako bi se donijeli zaključci o korektivnim mjerama koje se moraju poduzeti kako bi se uklonili problemi i smanjili mogući rizici. Proces analize obuhvaća komparativne financijske izvještaje koji su podloga za provedbu horizontalne analize, strukturne financijske izvještaje koji su podloga za provedbu vertikalne analize, te financijske pokazatelje.

U diplomskom radu provedena je analiza poslovanja na primjeru Atlantic Grupe d.d. u razdoblju od 2015. do 2018. godine. Analiza se temelji na horizontalnoj i vertikalnoj analizi, analizi pomoću financijskih pokazatelja te analizi uz pomoć sustava pokazatelja koji se temelje na podacima iz bilance i računa dobiti i gubitka.

Na temelju analize zaključeno je da poduzeće ne posluje najstabilnije i najsigurnije. Razlog tome je prevelika zastupljenost dugotrajne imovine u ukupnoj imovini i nedostatak kratkotrajne imovine kojom bi se osigurala zadovoljavajuća razina likvidnosti. Moguće je da će se poduzeće suočiti s problemom u podmirivanju svojih kratkoročnih obveza te će se morati koristiti dugotrajnom imovinom u podmirivanju svojih kratkoročnih obveza što može loše utjecati na poslovanje. Rentabilnost imovine je loša. Stoga bi menadžment trebao zaustaviti rast troškova koji utječu na smanjenje operativnog profita. Pokazatelji ekonomičnosti ukazuju na to da poduzeće donekle posluje ekonomično s tendencijom daljnjeg rasta. Prema Altmanovom Z-scoru i Kralicevom DF pokazatelju, poduzeću ne prijeti bankrot već mu se previđa uspješno poslovanje u budućnosti.

Usporedbom rezultata s konkurentnim poduzećem, zaključuje se kako je poduzeće Atlantic ipak u boljoj poziciji od poduzeća Orbico d.o.o.

U posljednjim godinama vidljivo je da koeficijenti financijske analize ukazuju na trend rasta te da poduzeće ima potencijal ostvarivanja dobrih rezultata reorganizacijom i pravilnim korištenjem svojih resursa u budućnosti.

SAŽETAK

Financijski izvještaji su temeljni izvor informacija internim i eksternim korisnicima o aktivnostima poduzeća. Kako bi se podaci sadržani u financijskim izvještajima pretvorili u korisne informacije za donošenje poslovnih odluka, provodi se financijska analiza. U radu je provedena analiza poslovanja poduzeća Atlantic Grupa d.d. temeljena na horizontalnoj i vertikalnoj analizi i analizi uz pomoć financijskih pokazatelja i sustava pokazatelja. Analizom je ocijenjen financijski položaj i uspješnost poduzeća Atlantic Grupa d.d. te znanstveno utemeljenom interpretacijom donesen zaključak o perspektivi poduzeća. Dobiveni rezultati su uspoređeni s odgovarajućim konkurentom iz iste industrije, poduzećem Orbico d.o.o.

***Ključne riječi**: financijski izvještaji, financijska analiza, financijski pokazatelji, financijski položaj, Atlantic Grupa d.d., Orbico d.o.o.*

SUMMARY

The financial statements are a fundamental source of information for internal and external users about the activities of the company. In order to transform the information contained in the financial statements into useful information for making business decisions, a financial analysis is performed. The operations of Atlantic Group d.d. were analysed based on horizontal and vertical analysis and using financial ratios and system of indicators. The analysis evaluated the financial position and performance of Atlantic Grupa d.d. and a scientifically-based interpretation concludes on the company's perspective. The results obtained were compared with a competitor from the same industry, Orbico d.o.o.

***Key words:** financial statements, financial analysis, financial ratios, financial position, Atlantic Grupa d.d., Orbico d.o.o.*

LITERATURA

1. Atlantic Grupa d.d.: Organizacijska struktura [internet], raspoloživo na: https://www.atlantic.hr/hr/, [21.09.2019.].
2. Barać, A., Ž. (2018): Analiza financijskih izvještaja I.dio, Računovodstvo novčanih tijekova, Ekonomski fakultet Split.
3. Bartulović, M. (2013*):* Regulatorni okvir financijskog izvještavanja, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split.
4. Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb .
5. Berislav, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012.): Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, *Ekonomski vjesnik (1).*
6. Bolfek, B. (2012): Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Veleučilište u Slavonskom Brodu, *Ekonomski vjesnik.*
7. Bujan, I. (2014): Poslovne financije, Međimursko Veleučilište u Čakovu, Čakovac.
8. Choi D., S., F. (2008): International Accounting, Sixth edition, Library of Congress Cataloging in Publication Data.
9. Gulin, D., Tušek, B., Žager, L. (2004): Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb.
10. Helfert, E. (1997): Tehnike financijske analize, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb.
11. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (2007): Kodeks korporativnog upravljanja, [Internet], raspoloživo na: https://www.hanfa.hr/getfile/6627/Kodeks%20 korporativnog%20upravljanja.pdf, [25.09. 2019].
12. Ježovita, A., Žager, L. (2014): Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti, Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb.
13. Mališ, S., S., Tušek, B., Žager, L. (2012): Revizija, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb.
14. Marković, I. (2000): Financiranje- teorija i praksa financiranja trgovačkih društava, RRIF, Zagreb.
15. Narodne novine, (2015): Odbor za standarde financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d. Zagreb, NN 86/2015.
16. Narodne novine (2018.) : Zakon o porezu na dobit, Narodne novine d.d. Zagreb, NN 117/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18.

17. Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, NN 78/2015, 134/15, 120/16, 116/18.
18. Perišić, M., Janković, S. (2006): Menadžersko računovodstvo, Fakultet za turistički menadžment u Opatiji, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb.
19. Pervan, I. (2014): Menadžersko računovodstvo, Ekonomski fakultet u Splitu, Split.
20. Poslovni dnevnik: Analiza financijskih izvještaja, Masmedia.hr, [Internet], raspoloživo na: http://www.poslovni.hr/leksikon/analiza-financijskih-izvjestaja-62, [10.09.2019.].
21. Recupero d.o.o. (2017): Izvještaj o novčanom toku i promjeni vlasničke glavnice, [Internet], raspoloživo na: http://recupero.com.hr/blog-objava/financijski-izvjestaj-izvjestaj-o-novcanom-toku-izvjestaj-o-promjeni-vlasnicke-glavnice/ [26.08.2019.].
22. Šarlija, N. (2009): Financijska analiza, Financijski menadžment za početnike, Ekonomski fakultet Osijek.
23. Šilber, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskog izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Zagreb.
24. Tata grupa d.o.o (2012): Analiza financijskih izvještaja, Moj-bankar.hr, [Internet], raspoloživo na: http://www.moj-bankar.hr/Kazalo/A/Analiza-financijskih-izvje%C5%A1taja [10.09.2019.].
25. Vance, E., D. (2003): Financial analysis & decision making, The McGraw – Hill Companies, Inc.
26. Vidučić, Lj., Pepur, S., Šarić, Š., M.: Financijski menadžment, IX.dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RRiF plus, Zagreb.
27. Vujević, I. **(**2009.): Analiza financijskih izvještaja, ST- tisak, Split.
28. Vukoja, B. (2009): Analiza financijskih izvještaja kao temelj za donošenje poslovnih odluka, International conference 2009 SME, Zenica .
29. Zagrebačka banka d.d. (2019.): Interkapital vrijednosni papiri d.o.o..
30. Zelenika, R. (2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog rada, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka.
31. Žager, K., Žager, L. (1999): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb.
32. Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb.

POPIS TABLICA

Tablica 1: Struktura bilance..... 17

Tablica 2: Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka..... 22

Tablica 3: Pokazatelji likvidnosti..... 32

Tablika 4: Pokazatelji zaduženosti..... 34

Tablica 5: Pokazatelji aktivnosti..... 35

Tablica 6: Pokazatelji ekonomičnosti..... 36

Tablica 7: Pokazatelji profitabilnosti..... 37

Tablica 8: Pokazatelji investiranja..... 38

Tablica 9: Kritične vrijednosti DF pokazatelja s pripadajućom ocjenom financijske stabilnosti..... 43

Tablica 10: Pokazatelji likvidnosti poduzeća Atlantic Grupa d.d..... 47

Tablica 11: Pokazatelji zaduženosti poduzeća Atlantic Grupa d.d..... 48

Tablica 12: Pokazatelji aktivnosti poduzeća Atlantic Grupa d.d..... 49

Tablica 13: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Atlantic Grupa d.d..... 50

Tablica 14: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Atlantic Grupa d.d..... 51

Tablica 15: Tržišna vrijednost dionice Atlantic Grupe d.d. od 2015. do 2018. godine..... 52

Tablica 16: Pokazatelji investiranja poduzeća Atlantic Grupa d.d..... 52

Tablica 17: Altmanov Z- score..... 54

Tablica 18: Kralicev DF pokazatelj..... 55

Tablica 19: Odabrani pokazatelji poduzeća Orbico d.o.o..... 56

POPIS SLIKA

Slika 1: Temeljni financijski izvještaji..... 14

Slika 2: Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja..... 30

Slika 3: Du Pontov sustav pokazatelja (rentabilnost ukupne imovine)..... 41

Slika 4: Du Pontov sustav pokazatelja Atlantic Grupe d.d. ……... 53

PRILOZI

Prilog 1. Bilanca poduzeća Atlantic Grupa d.d. u razdoblju od 2015. do 2018. godine

Naziv stavke	2015.	2016.	2017.	2018.
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL				
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	1.588.204.533	1.620.451.572	1.554.818.037	1.521.365.804
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	11.563.168	18.428.361	26.193.949	37.252.853
1. Izdaci za razvoj				
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	6.851.304	18.337.288	21.077.728	21.881.184
3. Goodwill				
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine				
5. Nematerijalna imovina u pripremi	4.711.864	91.073	5.116.221	15.371.669
6. Ostala nematerijalna imovina				
II. MATERIJALNA IMOVINA	16.410.671	17.044.322	17.134.888	13.526.839
1. Zemljište				
2. Građevinski objekti	9.676.077	9.851.308	8.495.989	6.753.821
3. Postrojenja i oprema				
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	3.902.843	5.854.100	5.827.607	4.188.877
5. Biološka imovina				
6. Predujmovi za materijalnu imovinu				
7. Materijalna imovina u pripremi	1.637.282	144.445	1.616.823	1.389.672
8. Ostala materijalna imovina	1.194.469	1.194.469	1.194.469	1.194.469
9. Ulaganje u nekretnine				
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	1.557.316.003	1.581.784.596	1.508.300.228	1.466.895.842
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	1.556.028.135	1.580.661.218	1.507.182.368	1.455.054.892
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima				
3. Sudjelujući interesi (udjeli)				
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
5. Ulaganja u vrijednosne papire	370	370	370	20.370
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	1.287.498	1.123.008	1.117.490	11.820.580
7. Ostala dugotrajna financijska imovina				
8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela				

IV. POTRAŽIVANJA	0	0	0	0
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika				
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit				
3. Ostala potraživanja				
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	2.914.691	3.194.293	3.188.972	3.690.270
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	71.298.491	58.939.952	80.322.730	111.044.445
I. ZALIHE	0	0	0	0
1. Sirovine i materijal				
2. Proizvodnja u tijeku				
3. Gotovi proizvodi				
4. Trgovačka roba				
5. Predujmovi za zalihe				
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji				
7. Biološka imovina				
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	65.781.680	47.359.877	52.794.019	96.022.544
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	57.529.598	38.697.771	45.579.203	58.769.898
2. Potraživanja od kupaca	1.474.976	3.705.806	4.295.336	2.316.362
3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika				
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	33.545	391.243	205.816	394.312
5. Potraživanja od države i drugih institucija	2.262.293	4.087.145	2.117.260	5.769.603
6. Ostala potraživanja	4.481.268	477.912	596.404	28.772.369
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	3.478.394	4.400.505	20.242.250	7.668.376
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika				
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima			20.000.000	
3. Sudjelujući interesi (udjeli)				
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
5. Ulaganja u vrijednosne papire				
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	3.478.394	4.400.505	242.250	7.668.376
7. Ostala financijska imovina				
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	2.038.417	7.179.570	7.286.461	7.353.525
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	2.061.258	1.405.395	1.082.752	1.899.248

E) UKUPNO AKTIVA	1.661.564.282	1.680.796.919	1.636.223.519	1.634.309.497
F) IZVANBILANČNI ZAPISI				
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	1.215.928.528	1.158.636.175	1.116.085.318	1.127.533.526
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	133.372.000	133.372.000	133.372.000	133.372.000
II. KAPITALNE REZERVE	881.515.446	881.489.353	881.088.632	881.275.444
III. REZERVE IZ DOBITI	-197.517	-87.600	-1.513.588	-91.568
1. Zakonske rezerve				
2. Rezerve za vlastite dionice				
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	197.517	87.600	-1.513.588	-91.568
4. Statutarne rezerve				
5. Ostale rezerve				
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	-377.989			
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	118.182.416	156.598.649	98.855.379	36.487.474
1. Zadržana dobit	118.182.416	156.598.649	98.855.379	36.487.474
2. Preneseni gubitak				
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	83.434.172	-12.736.227	4.282.895	76.490.176
1. Dobit poslovne godine	83.434.172		4.282.895	76.490.176
2. Gubitak poslovne godine		12.736.227		
VII. MANJINSKI INTERES				
B) REZERVIRANJA	13.008.781	16.456.578	17.985.918	58.074.743
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	13.008.781	16.456.578	17.985.918	19.545.725
2. Rezerviranja za porezne obveze				
3. Druga rezerviranja				38.529.018
C) DUGOROČNE OBVEZE	0	199.574.036	199.710.248	199.846.460
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima				
2. Obveze za zajmove, depozite i slično				
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama				
4. Obveze za predujmove				
5. Obveze prema dobavljačima				
6. Obveze po vrijednosnim papirima		199.574.036	199.710.248	199.846.460
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
8. Ostale dugoročne obveze				
9. Odgođena porezna obveza				
D) KRATKOROČNE OBVEZE	429.098.319	299.852.494	299.591.452	245.587.884
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	159.295.307	138.338.333	9.478.271	10.219.538

2. Obveze za zajmove, depozite i slično			95.999.893	84.200.684
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	130.991.190	136.413.203	166.185.259	119.681.873
4. Obveze za predujmove				
5. Obveze prema dobavljačima	16.339.774	20.651.784	22.970.152	24.565.533
6. Obveze po vrijednosnim papirima	116.537.440	123.647	123.649	123.649
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
8. Obveze prema zaposlenicima	1.858.320	2.141.660	2.457.096	4.056.661
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	3.308.536	1.887.677	2.145.871	2.471.828
10. Obveze s osnove udjela u rezultatu	145.539	185.459	227.187	264.090
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji				
12. Ostale kratkoročne obveze	622.213	110.731	4.074	4.028
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	3.528.654	6.277.636	2.850.583	3.266.884
F) UKUPNO – PASIVA	1.661.564.282	1.680.796.919	1.636.223.519	1.634.309.497
G) IZVANBILANČNI ZAPISI				

Izvor: Zagrebačka burza

Prilog 2. Račun dobiti i gubitka Atlantic Grupe d.d. u razdoblju od 2015. do 2018.

Naziv stavke:	2015.	2016.	2017.	2018.
I. POSLOVNI PRIHODI	121.310.731	123.277.617	151.533.195	190.506.037
1. Prihodi od prodaje	119.460.065	119.977.245	144.188.649	176.426.341
2. Ostali poslovni prihodi	1.850.666	3.300.372	7344546	14079696
II. POSLOVNI RASHODI	103.995.687	132.031.510	151.112.659	228.416.189
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda				
2. Materijalni troškovi	106.583	111.689	353.639	340.793
a) Troškovi sirovina i materijala	106.583	111.689	353.639	340.793
b) Troškovi prodane robe				
c) Ostali vanjski troškovi				
3. Troškovi osoblja	48.092.681	57.314.688	58.162.781	75.941.765
a) Neto plaće i nadnice	23.282.957	27.602.146	29.854.270	38.606.929
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	17.818.234	21.436.332	19.900.623	26.393.069
c) Doprinosi na plaće	6.991.490	8.276.210	8.407.888	10.941.767
4. Amortizacija	4.752.024	5.350.554	10.140.373	13.032.354
5. Ostali troškovi	41.792.643	50.222.994	59.473.526	65.526.480

6. Vrijednosno usklađivanje	18.563	22.330	0	0
a) dugotrajne imovine (osim finincijske imovine)				
b) kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	18.563	22.330		
7. Rezerviranja			0	0
8. Ostali poslovni rashodi	9.233.193	19.009.255	22.982.340	73.574.797
III. FINANCIJSKI PRIHODI	90.188.830	15.712.597	129.544.234	182.618.297
1.Prihodi od ulaganja u udjele(dionice) poduzetnika unutar grupe			128.000.000	180.587.116
2.Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	82.080.339	9.500.000	1.544.234	2.031.181
3.Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	8.108.491	6.212.597		
4.Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa				
5.Nerealizirani dobici (prihodi) od financijske imovine				
6.Ostali financijski prihodi				
IV. FINANCIJSKI RASHODI	24.705.905	19.720.173	125.088.833	65.873.134
rashodi s osnova kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe			2.972.154	1.556.773
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	2.568.076	2.754.489	11.230.230	9.801.361
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	22.137.829	16.965.684	250.788	
3. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine				
4. Ostali financijski rashodi			110.635.661	54.515.000
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA				
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA				
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI				
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI				
IX. UKUPNI PRIHODI)	211.499.561	138.990.214	281.077.429	373.124.334

X. UKUPNI RASHODI	128.701.592	151.751.683	276.201.492	294.289.323
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	82.797.969	-12.761.469	4.875.937	78.835.011
1. Dobit prije oporezivanja	82.797.969	0	4.875.937	78.835.011
2. Gubitak prije oporezivanja	0	12.761.469	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	-636.203	-25.242	593.042	2.344.835
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	83.434.172	-12.736.227	4.282.895	76.490.176

Izvor: Zagrebačka burza

Prilog 3. Horizontalna analize bilance Atlantic Grupe d.d. od 2015. do 2016. godine

AKTIVA	2015.	2016.	2017.	2018.
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL				
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	1%	2%	-4%	-2%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	75%	59%	42%	42%
1. Izdaci za razvoj				
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	63%	168%	15%	4%
3. Goodwill				
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine				
5. Nematerijalna imovina u pripremi	95%	-98%	5518%	200%
6. Ostala nematerijalna imovina				
II. MATERIJALNA IMOVINA	13%	4%	1%	-21%
1. Zemljište				
2. Građevinski objekti	5%	2%	-14%	-21%
3. Postrojenja i oprema				
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	-9%	50%	0%	-28%
5. Biološka imovina				
6. Predujmovi za materijalnu imovinu				
7. Materijalna imovina u pripremi	66%	-91%	1019%	-14%
8. Ostala materijalna imovina	1935%	0%	0%	0%
9. Ulaganje u nekretnine				
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	0%	2%	-5%	-2%
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	0%	2%	-5%	-3%
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima				
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	-100%			
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
5. Ulaganja u vrijednosne papire	0%	0%	0%	5405%

6. Dani zajmovi, depoziti i slično	-1%	-13%	0%	958%
7. Ostala dugotrajna financijska imovina				
8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela				
IV. POTRAŽIVANJA				
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika				
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit				
3. Ostala potraživanja				
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	45%	10%	0%	16%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	9%	-17%	36%	38%
I. ZALIHE				
1. Sirovine i materijal				
2. Proizvodnja u tijeku				
3. Gotovi proizvodi				
4. Trgovačka roba				
5. Predujmovi za zalihe				
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji				
7. Biološka imovina				
II. POTRAŽIVANJA	8%	-28%	11%	82%
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	1%	-33%	18%	29%
2. Potraživanja od kupaca	802%	151%	16%	-46%
3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika				
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika		1066%	-47%	92%
5. Potraživanja od države i drugih institucija	-30%	81%	-48%	173%
6. Ostala potraživanja	511%	-89%	25%	4724%
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	646%	27%	360%	-62%
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika				
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima				-100%
3. Sudjelujući interesi (udjeli)				
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
5. Ulaganja u vrijednosne papire				
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	646%	27%	-94%	3065%
7. Ostala financijska imovina				
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	-47%	252%	1%	1%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	36%	-32%	-23%	75%
E) UKUPNO AKTIVA	1%	1%	-3%	0%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI				
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	4%	-5%	-4%	1%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	0%	0%	0%	0%
II. KAPITALNE REZERVE	0%	0%	0%	0%
III. REZERVE IZ DOBITI	159%	-56%	1628%	-94%

1. Zakonske rezerve				
2. Rezerve za vlastite dionice				
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	159%	-56%		-94%
4. Statutarne rezerve				
5. Ostale rezerve				
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	-70%	-100%		
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	-26%	33%	-37%	-63%
1. Zadržana dobit	-26%	33%	-37%	-63%
2. Preneseni gubitak				
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE		-115%	-134%	1686%
1. Dobit poslovne godine		-100%		1686%
2. Gubitak poslovne godine	-100%		-100%	
VII. MANJINSKI INTERES				
B) REZERVIRANJA	70%	27%	9%	223%
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	77%	27%	9%	9%
2. Rezerviranja za porezne obveze				
3. Druga rezerviranja	-100%			
C) DUGOROČNE OBVEZE	-100%		0%	0%
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	-100%			
2. Obveze za zajmove, depozite i slično				
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama				
4. Obveze za predujmove				
5. Obveze prema dobavljačima				
6. Obveze po vrijednosnim papirima	-100%		0%	0%
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
8. Ostale dugoročne obveze				
9. Odgođena porezna obveza				
D) KRATKOROČNE OBVEZE	36%	-30%	0%	-18%
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	-21%	-13%	-93%	8%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično				-12%
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	29%	4%	22%	-28%
4. Obveze za predujmove				
5. Obveze prema dobavljačima	107%	26%	11%	7%
6. Obveze po vrijednosnim papirima	8644%	-100%	0%	0%
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
8. Obveze prema zaposlenicima	12%	15%	15%	65%
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	84%	-43%	14%	15%
10. Obveze s osnove udjela u rezultatu	30%	27%	22%	16%
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji				
12. Ostale kratkoročne obveze	-62%	-82%	-96%	-1%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	28%	78%	-55%	15%
F) UKUPNO – PASIVA	1%	1%	-3%	0%

G) IZVANBILANČNI ZAPISI							

Izvor: izrada autorice prema financijskim izvještajima Atlantic Grupe d.d. (Zagrebačka burza)

Prilog 4. Vertikalna analiza bilance Atlantic Grupe d.d. od 2015. do 2016. godine

AKTIVA	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL				
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (003+010+020+029+033)	95,6%	96,4%	95,0%	93,1%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (004 do 009)	0,7%	1,1%	1,6%	2,3%
1. Izdaci za razvoj	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	0,4%	1,1%	1,3%	1,3%
3. Goodwill	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5. Nematerijalna imovina u pripremi	0,3%	0,0%	0,3%	0,9%
6. Ostala nematerijalna imovina	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
II. MATERIJALNA IMOVINA (011 do 019)	1,0%	1,0%	1,0%	0,8%
1. Zemljište	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2. Građevinski objekti	0,6%	0,6%	0,5%	0,4%
3. Postrojenja i oprema	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	0,2%	0,3%	0,4%	0,3%
5. Biološka imovina	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
7. Materijalna imovina u pripremi	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%
8. Ostala materijalna imovina	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
9. Ulaganje u nekretnine	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (021 do 028)	93,7%	94,1%	91,9%	89,8%
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	93,6%	94,0%	92,1%	89,0%
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5. Ulaganja u vrijednosne papire	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	0,1%	0,1%	0,1%	0,7%
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
IV. POTRAŽIVANJA (030 do 032)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
3. Ostala potraživanja	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (035+043+050+058)	4,3%	3,5%	4,9%	6,8%
I. ZALIHE (036 do 042)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

1. Sirovine i materijal	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2. Proizvodnja u tijeku	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
3. Gotovi proizvodi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4. Trgovačka roba	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5. Predujmovi za zalihe	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
7. Biološka imovina	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	4,0%	2,8%	3,2%	5,9%
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	3,5%	2,3%	2,8%	3,6%
2. Potraživanja od kupaca	0,1%	0,2%	0,3%	0,1%
3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5. Potraživanja od države i drugih institucija	0,1%	0,2%	0,1%	0,4%
6. Ostala potraživanja	0,3%	0,0%	0,0%	1,8%
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (051 do 057)	0,2%	0,3%	1,2%	0,5%
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	0,0%	0,0%	1,2%	0,0%
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5. Ulaganja u vrijednosne papire	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	0,2%	0,3%	0,0%	0,5%
7. Ostala financijska imovina	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	0,1%	0,4%	0,4%	0,4%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
E) UKUPNO AKTIVA (001+002+034+059)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI				
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE (063+064+065+071+072+075+078)	73,2%	68,9%	68,2%	69,0%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	8,0%	7,9%	8,2%	8,2%
II. KAPITALNE REZERVE	53,1%	52,4%	53,8%	53,9%
III. REZERVE IZ DOBITI (066+067-068+069+070)	0,0%	0,0%	-0,1%	0,0%
1. Zakonske rezerve	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2. Rezerve za vlastite dionice	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	0,0%	0,0%	-0,1%	0,0%
4. Statutarne rezerve	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5. Ostale rezerve	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (073-074)	7,1%	9,3%	6,0%	2,2%
1. Zadržana dobit	7,1%	9,3%	6,0%	2,2%
2. Preneseni gubitak	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (076-077)	5,0%	-0,8%	0,3%	4,7%

1. Dobit poslovne godine	5,0%	0,0%	0,3%	4,7%
2. Gubitak poslovne godine	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%
VII. MANJINSKI INTERES	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
B) REZERVIRANJA (080 do 082)	0,8%	1,0%	1,1%	3,6%
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	0,8%	1,0%	1,1%	1,2%
2. Rezerviranja za porezne obveze	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
3. Druga rezerviranja	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%
C) DUGOROČNE OBVEZE (084 do 092)	0,0%	11,9%	12,2%	12,2%
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4. Obveze za predujmove	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5. Obveze prema dobavljačima	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
6. Obveze po vrijednosnim papirima	0,0%	11,9%	12,2%	12,2%
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
8. Ostale dugoročne obveze	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
9. Odgođena porezna obveza	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
D) KRATKOROČNE OBVEZE (094 do 105)	25,8%	17,8%	18,3%	15,0%
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	9,6%	8,2%	0,6%	0,6%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	0,0%	0,0%	5,9%	5,2%
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	7,9%	8,1%	10,2%	7,3%
4. Obveze za predujmove	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5. Obveze prema dobavljačima	1,0%	1,2%	1,4%	1,5%
6. Obveze po vrijednosnim papirima	7,0%	0,0%	0,0%	0,0%
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
8. Obveze prema zaposlenicima	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	0,2%	0,1%	0,1%	0,2%
10. Obveze s osnove udjela u rezultatu	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
12. Ostale kratkoročne obveze	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	0,2%	0,4%	0,2%	0,2%
F) UKUPNO – PASIVA (062+079+083+093+106)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
G) IZVANBILANČNI ZAPISI				

Izvor: izrada autorice prema financijskim izvještajima Atlantic Grupe d.d. (Zagrebačka burza)

Prilog 5. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Atlantic Grupe d.d. od 2015. do 2016. godine

Naziv stavke	2015.	2016.	2017.	2018.
I. POSLOVNI PRIHODI (112+113)	7%	2%	23%	26%
1. Prihodi od prodaje	106%	0%	20%	21%
2. Ostali poslovni prihodi	-98%	1%	3%	4%
II. POSLOVNI RASHODI (115+116+120+124+125+126+129+130)	10%	23%	15%	51%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	0%	0%	0%	0%
2. Materijalni troškovi (117 do 119)	0%	0%	0%	0%
a) Troškovi sirovina i materijala	0%	0%	0%	0%
b) Troškovi prodane robe	0%	0%	0%	0%
c) Ostali vanjski troškovi	0%	0%	0%	0%
3. Troškovi osoblja (121 do 123)	5%	8%	1%	12%
a) Neto plaće i nadnice	3%	4%	2%	6%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	1%	3%	-1%	4%
c) Doprinosi na plaće	1%	1%	0%	2%
4. Amortizacija	0%	0%	4%	2%
5. Ostali troškovi	5%	7%	8%	4%
6. Vrijednosno usklađivanje (127+128)	0%	0%	0%	0%
a) dugotrajne imovine (osim financijske imovine)	0%	0%	0%	0%
b) kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	0%	0%	0%	0%
7. Rezerviranja	0%	0%	0%	0%
8. Ostali poslovni rashodi	0%	8%	3%	33%
III. FINANCIJSKI PRIHODI (132 do 136)	77%	-61%	92%	35%
1. prihodi od ulaganja u udjele(dionice) poduzetnika unutar grupe	0%	0%	104%	35%
2. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	70%	-60%	-6%	0%
3. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	7%	-2%	-5%	0%
4. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	0%	0%	0%	0%
5. Nerealizirani dobici (prihodi) od financijske imovine	0%	0%	0%	0%
6. Ostali financijski prihodi	0%	0%	0%	0%
IV. FINANCIJSKI RASHODI (138 do 141)	0%	-4%	85%	-39%
1. Rashodi s osnova kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	0%	0%	2%	-1%
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	-3%	0%	7%	-1%
3. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	3%	-4%	-14%	0%
4. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	0%	0%	0%	0%
5. Ostali financijski rashodi	0%	0%	90%	-37%
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	0%	0%	0%	0%

VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	0%	0%	0%	0%
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	0%	0%	0%	0%
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	0%	0%	0%	0%
IX. UKUPNI PRIHODI (111+131+142 + 144)	84%	-60%	115%	61%
X. UKUPNI RASHODI (114+137+143 + 145)	10%	19%	101%	12%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (146-147)	74%	-79%	14%	49%
1. Dobit prije oporezivanja (146-147)	73%	-68%	4%	49%
2. Gubitak prije oporezivanja (147-146)	-1%	11%	-10%	0%
XII. POREZ NA DOBIT	-1%	1%	1%	1%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (148-151)	76%	-79%	14%	48%

Izvor: Izvor: izrada autorice prema financijskim izvještajima Atlantic Grupe d.d. (Zagrebačka burza)